

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему НОВИНИ НА САЙТІ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ**

Виконала: студентка 2 курсу, групи 8.0351-1ап-з
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійної програми Переклад (англійський)
Рекотової Валерії Сергіївни

Керівник к. філол. н., доц. Запольських С. П.

Рецензент к. філол. н., доц. Маслова М. В.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра теорії та практики перекладу

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри теорії та практики
перекладу з англійської мови

Запольських С. П.

« _____ » _____ 2022 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

РЕКОТОВІЙ ВАЛЕРІЇ СЕРГІЙВНІ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) Новини на сайті
Запорізького національного університету в аспекті перекладу на англійську
мову

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Запольських Світлана Петрівна
к. ф. н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «24» травня 2022 року № 571-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 30.11.2022

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту) теоретичні засади
новинного тексту в аспекті перекладу; лінгвістичний розбір тестів новин;
проблеми перекладу текстів новин

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно
розробити) 1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) розглянути тексти
новин Запорізького національного університету та провести їх лінгвістичний
аналіз; 3) виявити проблеми перекладу текстів новин англійською
мовою

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Запольських С. П., к. ф. н., доц.	09.06.2022	09.06.2022
Розділ 1	Запольських С. П., к. ф. н., доц.	02.09.2022	02.09.2022
Розділ 2	Запольських С. П., к. ф. н., доц.	01.10.2022	01.10.2022
Висновки	Запольських С. П., к. ф. н., доц.	20.10.2022	20.10.2022

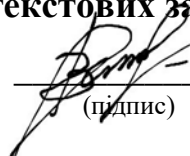
Дата видачі завдання 04.06.2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	лютий – квітень 2022	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2022	виконано
3.	Написання вступу	червень 2022	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	вересень 2022	виконано
5.	Написання практичного розділу	жовтень 2022	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2022	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад – грудень 2022	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2022	виконано
9.	Захист	грудень 2022	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

(підпис)

В. С. Рекотова
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

С. П. Запольських
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

В. В. Погонєць
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота: с. 57, джерел 52

Об'єкт дослідження: веб-сайт Запорізького національного університету.

Мета роботи: дослідження новинних текстів та особливостей їх перекладу на матеріалі сайту Запорізького національного університету.

Теоретико-методологічні засади: ключові положення теорії новинного тексту, розроблені в лінгвістиці та літературознавстві (Н. Калашник, Н. Гетьман, О. Дзинкович, Т. Пердейчук, О. Панченко та ін.), а також у перекладознавстві (А. Мікоян, О. Білецька, М. О'хаган, К. Норд, Дж. Мандей).

Отримані результати: одним із основоположних засобів побудови текстів новин є явище компресії. Найбільш репрезентативним в плані дослідження лінгвістичної складової новинного тексту є аналіз граматичних та лексичних трансформацій, адже в них найбільш повно реалізується весь спектр інструментів для побудови таких текстів. До засобів побудови новинних текстів відносяться також генералізація, перестановка, зміна порядку слів, дослівний переклад. Аналіз українськомовної версії сайту Запорізького національного університету та його перекладу англійською мовою показав, що вилучення та конструювання є основними прийомами у роботі перекладача. Послідовний переклад та використання простої лексики займає чільне місце під час перекладу новинного тексту.

Ключові слова: новинний текст, переклад, компресія, трансформації, веб-сайт, інтернет-сторінка

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДРУНТЯ ТЕКСТІВ НОВИН	6
1.1 Новинний текст як особливий лінгвістичний феномен.	6
1.2 Особливості веб-сайту з лінгвістичної точки зору.....	10
1.3 Основні рівні та засоби побудови текстів новин.....	15
1.4 Проблеми перекладу текстів новин.....	24
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТЕКСТІВ НОВИН НА САЙТІ ЗНУ	30
2.1 Специфіка побудови текстів новин.....	30
2.2 Тексти новин на сайті ЗНУ в аспекті перекладу на англійську мову.....	36
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60

ВСТУП

Для сучасної молоді інтернет-ресурси стали чи не найголовнішим джерелом інформації. Кожен сучасний університет має свій сайт, де викладено новини та актуальні матеріали. Тексти на платформі мають певну специфіку, що створює труднощі для перекладача. Отже, інтернет-сайт має низку особливостей, викликаних його специфічними характеристиками як засобу комунікації — технічні особливості, інтерактивність, зручність у пошуку інформації.

Детальним дослідженням новинних текстів займалися Н. Калашник, Н. Гетьман, О. Дзинкович, Т. Пердейчук, О. Панченко, а особливості їх перекладу мають місце у науковому доробку А. Мікояна, О. Білецької, М. О'хагана, К. Норда, Дж. Мандея.

Попри значний інтерес до проблематики новинних текстів та їх перекладу, а також велику кількість присвячених їм наукових праць, у лінгвістиці досі є дискусійні положення. Зокрема, не остаточно вирішеним є питання про визначення новинних текстів, принципи їх класифікування, основні функції, структурні характеристики та проблеми їх перекладу.

Актуальність дослідження полягає в тому, що для сучасного студента веб-сайт університету є основним джерелом здобуття інформації. Інтернет-сторінки є дуже популярними у наш час, а проблеми їх перекладу залишаються недостатньо вивченими.

Наукова новизна полягає у спробі власного дослідження лінгвістичних особливостей та методів перекладу новинних текстів на сайті Запорізького національного університету.

Об'єктом дослідження став веб-сайт Запорізького національного університету.

Предметом дослідження є лінгвістичні особливості текстів новин, їх способи та техніки перекладу.

Мета роботи полягає у дослідженні новинних текстів та особливостей їх перекладу на матеріалі сайту Запорізького національного університету.

Реалізацію поставленої мети досягаємо шляхом виконання таких **завдань**:

- дослідження поняття текстів новин у лінгвістиці;
- визначення особливостей побудови текстів новин на сайті ЗНУ;
- виявлення проблем перекладу новинних текстів;
- аналіз особливостей перекладу новин на сайті;
- проведення порівняльного аналізу української та англійської версії інтернет-сторінки ЗНУ.

Матеріалом кваліфікаційної роботи послуговували 165 наукових видань та статей, а також українська та англійська версії сайту Запорізького національного університету.

Методи дослідження:

- 1) метод аналізу і порівняння, що забезпечує розподіл матеріалу і його дослідження за певними критеріями, в нашій роботі використовувався для дослідження особливостей перекладу текстів новин;
- 2) метод індукції дав змогу дійти певних висновків стосовно окремих лінгвістичних явищ на основі результатів аналізу;
- 3) аналітичний метод дав змогу дійти висновків стосовно опрацьованого матеріалу;
- 4) метод аналогії дав змогу вивчити схожості і відмінності текстів новин англійською та українською мовами.

Практична значущість дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів в лекціях і практичних заняттях з теорії перекладу; для оцінки адекватності перекладу в практиці перекладача.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про новинний як лінгвістичний феномен, особлива увага приділяється визначенню поняття «новинний текст», розглянуто питання класифікації та функціонування новинного тексту.

Другий розділ містить власний аналіз особливостей побудови та перекладу текстів новин на сайті ЗНУ.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок 57, кількість використаних джерел 52.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДРУНТЯ ТЕКСТІВ НОВИН

1.1 Новинний текст як особливий лінгвістичний феномен

У сучасному світі важко не помітити, що комунікація набуває нових особливостей. Вона стає більш складною, мультимедійною та багатомовною. Велику частину нашої комунікації займає інтернет-простір, тому з'являється таке явище, як міжкультурна комунікація. Для задоволення потреб інтернет-користувачів, що спілкуються різними мовами, перекладачі забезпечують інформативність, оперативність та адекватність передачі тієї чи тієї новини з однієї мови на іншу.

У ХХІ столітті, коли медіа мають такий неймовірний вплив на життя суспільства, на свідомість і бачення людей, а також на національні культури та мови, коли значна частина залежить від адекватності та оперативності передачі інформації, – проблема перекладу текстів засобів масової інформації стає як ніколи раніше актуальною [Мікоян 2008, с. 216].

На відміну від засобів комунікації минулого століття, таких як радіо, друкованих новин та телебачення, інтернет мережа стала джерелом інформації номер один. Це пояснюється стрімким розвитком комп'ютерних технологій, доступністю інтернет-мережі та масовою діджиталізацією суспільства. А пошук потрібної інформації перетворився на процес, що займає декілька секунд.

Останнім часом межа між мережевими та традиційними медіа значно зменшилася. Перехід традиційних медіа в інтернет-простір лише доводить, що інтернет є унікальним середовищем, що оперативно забезпечує аудиторію актуальною інформацією, а також підтримує прямий та зворотній зв'язок із кожним її представником [Morris 1996, с. 39].

Однозначного визначення поняття «новини» в інтернет-медіа знайти майже неможливо. Науковці досі не дійшли єдиної згоди, адже цей термін можна трактувати по-різному, в залежності від сфери ужитку та доречних дефініцій. На думку Ю. А. Погорілого, новина – це повідомлення про будь-яку подію або явище, про які не було відомо раніше та які мають значення для аудиторії. [Погорілий 2000].

Для О. Тертичного новина в широкому сенсі – це стислий виклад невідомої аудиторії інформації [Тертичний 2000].

Н. Кузьміна у своїй праці «Сучасний медіатекст» зазначає: «Всі існуючі визначення жанру новини зводяться до двох ключових моментів: по-перше, новина – це факт, об'єктивна інформація без емоційного ставлення автора матеріалу. По-друге, це нова інформація, раніше невідома читачеві, відхилення від відомого ходу подій». Серед ключових особливостей інтернет-новини дослідниця відзначає більшу, порівняно з традиційними ЗМК, оперативність і лаконічність [Кузьміна 2011].

Ю. О. Здробилко вважає, що новини – це суспільно значима інформація, яка через комунікативні засоби оперативно доноситься до громадської думки з метою осягнення нею суспільних реалій [Здробилко 2012].

Т. Добросклонська виокремлює новину як один з чотирьох основних видів медіатексту, для якого характерний такий вид медіапрезентації, як відображення. Вона зазначає, що «новини – це тексти, які найбільш повно реалізують одну з головних функцій мови – повідомлення, і одну з головних функцій масової комунікації – інформативну» [Добросклонська 200, с. 161].

Проаналізувавши низку визначень поняття «новина», ми зробили такий висновок: новина – це, насамперед, оперативне та лаконічно подане інформаційне повідомлення, яке розповідає про актуальні події та явища, про які аудиторії раніше не було відомо.

Для того, щоб події отримали статус новин, вони мають відповідати певним критеріям, серед яких М. Шостак виділяє такі [Шостак 2016, с. 54]:

- своєчасність подій;
- їх близькість аудиторії;
- конфліктність (складність або драматизм);
- загальнолюдські теми;
- масштабність подій або ефект «емоційного поштовху» (щось екстраординарне).

На нашу думку, такі критерії не можуть бути загальноприйнятими для всіх типів новин. Сайт Запорізького національного університету відповідає лише декільком критеріям. Новини на сторінці оновлюються своєчасно та є близькими до аудиторії, адже відповідають потребам студентів, викладачів, абітурієнтів, а також часто торкаються загальнолюдських тем. Наприклад, наразі на сайті викладаються не лише новини про навчальний процес, а й про волонтерську діяльність університету, досягнення студентів та викладачів, знакові події сьогодення тощо.

В. Здоровега визначає новину як повідомлення, в якому йдеться про щось досі невідоме, що щойно відбулося й заслуговує на увагу громадськості й називає такі головні ознаки новинної журналістики [Здоровега 2008, с. 78]:

- лаконізм;
- найвищий ступінь оперативності;
- правдивість відображуваного факту;
- неупередженість;
- об'єктивність подання інформації;
- відсутність «шумів», тобто додаткових подробиць;
- неутручання у виклад за допомогою власних суджень та оцінок;
- максимальна популярність викладу, доступність мови.

Основні принципи подання новинної інформації – оперативності, новизни, об'єктивності, релевантності, достовірності, лаконізму тощо – актуальні також і для сайту Запорізького національного університету, проте він має свою специфіку — особливе функціонування новин в інтернет-

просторі. Тому наразі дослідження специфічних ознак новин на веб-сторінці університету та їх подання різними мовами є важливим і актуальним.

Насамперед, поява онлайн-медіа спричинила зростання ролі оперативності як основної вимоги до нової інформації. Якщо раніше найбільш оперативними вважалися телевізійні новини, то зараз інтернет значно випередив їх за цим показником. Завдяки сучасним гаджетам людина може отримувати новини, наприклад, під час дороги на роботу або під час обідньої перерви. Також інтернет-новини здобувають все більшу популярність завдяки відповідності одній із основних тенденцій сучасного медіаспоживання – індивідуалізації [Тонкіх 2017, с. 21].

Новинне повідомлення в мережі перестало бути цілісним, замкнутим і стабільним, як це можна сказати про текст друкованих медіа, в якому формально-сміслові особливості новинних медіатекстів були жорстко визначені та закріплені. У мережі медіатекст динамічний, доповнений коментарями, а автор або редактор має можливість змінити його після опублікування [Васіна 2016, с. 182].

Жанрові ознаки новини, наприклад, такі як висока інформативність і актуальність, все частіше зазнають змін в інтернеті. Ці зміни зумовлені як розвитком технологій, так і впливом соціальних мереж, які поширюють інформацію швидше за інші медіа.

В порівнянні з іншими видами медіа особливостями мережеских новин є не тільки надзвичайна оперативність, а також лаконізм і надзвичайно концентрований зміст, чіткість та зрозумілість, що зумовлено своєрідністю каналу передачі інформації, які Б. Потятиник намагається пояснити в такий спосіб: «Варто мати на увазі, що швидкість читання онлайн зазвичай повільніша, ніж друкованих видань (приблизно на 30%). Речення на екрані виглядають довшими, ніж аналогічні речення на папері, відповідно, більше часу йде на прочитання їх на моніторі. Отож, застосовуються коротші речення й простіші конструкції, без ускладненої пунктуації»

[Потятиник 2010, с. 96]. Такі особливості інтернет-сторінки помічаємо і на сайті університету.

Крім того, безперечною перевагою, яку виокремлюємо на сайті Запорізького національного університету є наявність архіву, в якому можна знайти новини за будь-який період, користуючись зручною системою тематичного або хронологічного пошуку.

На сучасному етапі розвитку суспільства мережу інтернет без перебільшення можна розглядати як один єдиний глобальний засіб масової інформації. Він дає змогу великій кількості мешканців планети отримувати миттєвий доступ до усіх джерел інформації [Іванов 2002, с. 41].

Інтернет-мережа є комбінованим способом презентації інформації аудиторії. При цьому різноманітні канали передачі впливають на зміст повідомлення, що передається, а також на процес сприйняття інформації аудиторією [Morris 1996, с. 40].

Завдяки своїй оперативності подання інформації, мережеві медіа часто використовують як джерела інформації для звичайних медіа, оскільки більшість оновлюються щогодини, а кількість новин може досягати кількох сотень на день.

1.2 Особливості веб-сайту з лінгвістичної точки зору

Веб-сайт є візитною карткою організації в інтернет просторі. Інтернет-сторінка університету інформує потенційного користувача про можливості, досягнення, новини, події в навчальному закладі.

В усьому світі наразі спостерігається тенденція падіння тиражів щоденних друкованих засобів інформації та зростання кількості відвідувань інтернет-медіа. Це пов'язано з тим, що інтернет стає все доступнішим і швидшим, а також свідчить про те, що люди дедалі більше звертаються за

новинами до онлайн-медіа, які оперативно подають новини в режимі реального часу, на відміну від щоденних газет та телевізійних випусків новин, які поступово втрачають популярність серед користувачів [Сичик 2016, с. 103].

Очевидно, що інтернет-сторінки за своїми характеристиками та можливостями не тільки не поступаються друкованим виданням та іншим видам медіа, але й поєднують у собі ознаки їх усіх разом узятих. Користувачі інтернету можуть одночасно отримувати аудіовізуальну та текстову інформацію без використання традиційних медіа: радіо, телебачення чи газети.

У порівнянні з традиційними медіа, інтернет-сторінки мають певні переваги:

- мультимедійність – інтернет дає можливість об'єднати візуальні, звукові, друковані та відео компоненти різноманітних типів медіа;
- персоналізація – кожний із користувачів мережі інтернет може знайти інформацію, що цікавить саме його, інформацію щодо будь-якої сфери зацікавленості й людського буття;
- інтерактивність – можливість споживача інформації вступити в діалог з медіа; інтернет забезпечує діалог, взаємодію, зворотній зв'язок між користувачами інтернет-мережі, на відміну від традиційних медіа;
- відсутність посередників – кожна особа, що має доступ до комп'ютера та інтернет-зв'язку може безперешкодно, без втручання чи маніпуляцій опублікувати ту чи іншу інформацію [Morris 1996, с. 41].

Одними з найголовніших задач веб-сторінки є:

- задоволення потреб суспільства в систематичному засвоєнні нагальних соціальних проблем;
- зображення актуальної соціальної реальності, отримання,
- отримання, обробка і передача інформації аудиторії, що є учасником міжкультурної комунікації;

- забезпечення масового, впорядкованого, регулярно–періодичного розповсюдження соціально важливої інформації.

Головними особливостями інтернет-медіа можна вважати дистантність (просторова віддаленість учасників комунікації один від одного), опосередкованість (спілкування здійснюється за допомогою технічного засобу та за наявності інтернет-зв'язку), проникність (охоплення широких аудиторних мас) [Сизонов 2013, с. 389].

Крім цього, варто згадати про гіпертекстуальність, завдяки якій читач використовуючи інтернет-браузер може знайти будь-яку веб-сторінку через гіперпосилання та отримати найбільш повну інформацію про те, що його цікавить, а також економність, оскільки витратити гроші на придбання паперового варіанту видання або час на чекання наступного випуску телевізійних новин більше немає потреби [Сизонов 2013, с. 390].

Таким чином, можливості завоювання своєї аудиторії у інтернет-медіа доволі широкі. Веб-сторінка нашого університету привертає увагу не лише студентів, але й вступників з різних куточків планети. А пристосування сайту до потреб іноземців виконує дуже значну роль для їх ознайомлення з університетом, його історією, правилами вступу, особливостями студентського самоврядування тощо.

Лінгвістичний компонент веб-сайтів містить два головних елементи: перший – це безпосередньо текстовий зміст самого сайту, другий – це інформаційні ресурси, що представлені на сайті. Особливістю другого компоненту є те, що інформація може бути подана як в письмовому вигляді, так і аудіо- та відео файлами, тобто в усній формі. Комп'ютерне середовище ніяк не впливає на мовну репрезентацію інформаційних джерел, вони повністю співвідносяться з мовними формами та жанрами будь-якої традиційної середи (газета, публічна промова, звіт і т. д.). Щодо першого компоненту, то вплив інтернет-середовища не має сумніву. Такий лінгвістичний процес відмічається багатьма вченими, як лінгвістами, так і представниками інших галузей науки.

Загалом стиль веб-сайтів можна детермінувати як близький до публіцистичного. Він характеризується:

- 1) лаконічністю викладу, економією мови;
- 2) використанням мовних засобів з метою досягнення зрозумілості викладу;
- 3) використанням загальної лексики та фразеології;
- 4) використанням мовних стереотипів, кліше;
- 5) жанровим різноманіттям мовних засобів, багатозначністю, емоційно-експресивною лексикою;
- 6) імперативністю;
- 7) інформаційним навантаженням;
- 8) демонстративністю [Кузьміна 2011].

Ключовими елементами сайту є шапка-заголовок, візуальні засоби, рубрики, основний текст, підзаголовки, вставки, різноманітні знаки та символи.

Шапка-заголовок вважається найважливішим елементом сайту. Термін «заголовок» використовується відносно слів, що стоять у самому початку веб-сторінки, тобто таких, що будуть прочитані першими та розміщені у такий спосіб, аби привернути увагу. Заголовок виконує три функції:

- 1) привертає увагу;
- 2) представляє організацію або володаря сайту (в нашому випадку – університет);
- 3) ідентифікує тематичну спрямованість веб-сторінки [Кузьміна 2011].

Дослідники зауважують, що лінгвістичний дизайн визначається технологіями інтернету та потребами комунікації і, як наслідок, відображає, з одного боку, особливості контексту комунікації в мережі інтернет, з іншого — типологічно релевантні характеристики мови, соціолінгвістичні традиції та особливості спілкування у конкретній кодифікованій ситуації спілкування [Morris 1996, с. 41]. У просторі веб-сторінки здійснюється концептуалізація знань: користувач вилучає з тексту інформацію та

переробляє її. Іншими словами, проходять процеси розуміння та вербалізації. Вдале використання мовних ресурсів, грамотне та творче поєднання стилістичних прийомів можуть забезпечити успіх та ефективність сайту.

Отже, для підтримки концентрації уваги на сенсі тексту сайту, слід враховувати такі лінгвістичні рекомендації.

1. Приділяти велику увагу структурі тексту сайту, оскільки під час інтерактивного читання важко визначити загальний вигляд та масштаб тексту.
2. Скорочувати текст книжного варіанту на 50%. Менший об'єм тексту значить зменшення навантаження та швидке осягнення прочитаного. Обов'язково слід використовувати творчий, а не механічний підхід під час скорочення тексту.
3. Перенести категорії, що повторюються на таблиці, діаграми та графіки.
4. Скорочуючи текст, не зробити його двозначним. Під час скорочення тексту можуть бути видалені ключові факти або головна ідея.
5. Створення інформативних та зрозумілих заголовків. При цьому слід перевірити сумісність заголовка та контексту. По-перше, передбачуваність та точність допомагають упорядкувати структуру отриманих знань, по-друге, без чіткого та зрозумілого заголовку текст залишиться непрочитаним.
6. Будь-яке перерахування представляти у вигляді списку. При цьому найдовший елемент розмістити у кінці списку.
7. Створювати ефективні текстові посилання.
8. Створювати незалежні абзаци. В кожному абзаці повинна міститись лише одна ідея.
9. Складати абзаци з 2-3 строк.
10. Скоротити кількість підрядних речень.
11. Уникати віддієслівних іменників.
12. Уникати двозначних фраз.
13. Чітко вказувати суб'єкт та дію, що він виконує.

14. Створювати позитивні ствердження. Заперечення заважають сприйняттю.

15. Ретельно підбирати стиль викладу для обраного жанру.

Такі рекомендації мають критично важливе значення у мистецтві створення веб-тексту та його застосування в інтернет-середовищі.

Отже, веб-сайт своїми характеристиками та можливостями не тільки не поступається друкованим виданням та іншим видам медіа, але й поєднує у собі ознаки їх усіх разом узятих, що робить його особливим явищем у сучасній лінгвістиці.

1.3 Основні рівні та засоби побудови текстів новин

Тексти новин мають особливі засоби побудови, основним з яких є компресія. Мова служить потребам комунікації, яка дає змогу передавати думку з максимальною точністю і мінімальною витратою зусиль тим, хто говорить і тим, хто слухає. Таке наголошення схиляє лінгвістів до вивчення мовної компресії, яка, безпосередньо, забезпечує саме мінімізацію зусиль. Фундатором мовної компресії та економії є чеський учений-лінгвіст Вілем Матезіус, завдяки якому сучасні мовознавці активно досліджують їх проблематику. Новітніми у цій сфері стали наукові праці таких вчених, як Н. Калашник, Н. Гетьман, О. Дзинкович, Т. Пердейчук, О. Панченко та інші.

Термін «компресія» на сьогоднішньому етапі вивчення використовують не лише у лінгвістиці, а й в інших сферах науки та людської діяльності: у цифрових технологіях, біології, фізиці на позначення зменшення у розмірах тих чи тих величин. Мовна компресія сприяє лаконічності та динамічності, позбавляє текст перевантаження інформацією та її непотрібного повторення.

Провідні лінгвісти сучасності стверджують, що термін «компресія», значення якого використовують у мовознавстві, першочергово з'явився у теорії зв'язку, коли ним позначали стиснення спектру мовленнєвого сигналу з певною кількістю інформації. Згодом цей термін почали використовувати для позначення процесу стиснення графічних, звукових даних, фото- та відеофайлів, — а також у мовознавстві в сфері мовленнєвої комунікації. Науковці зазначають: «У науці зі згустками ми зіштовхуємося постійно, у їхній ролі виступають закони, постулати, теореми, формули, положення і подібні їм «згустки» знань, які концентрують у собі найбільш суттєве, необхідне, те, що є результатом узагальнення, «згортання» інколи величезного фактичного матеріалу» [Калашник 2004, с. 38].

Компресія є досить поширеним мовним явищем, що протягом тривалого часу зустрічається на просторах інтернет-мережі. Мовна економія вимагає від сучасної лінгвістики детального розгляду основних типів, методів та прийомів, а також особливостей функціонування. Аналізуючи значення, які вкладають у терміни «економія» та «мовна компресія», науковці дійшли висновку, що мовна компресія — це результат або спосіб реалізації економії в мові.

Згідно з М. Нікітіним, «під компресією можна розуміти клас змістовних еквівалентних мовленнєвих трансформацій синтаксичної структури мови, правила виконання яких передбачають опущення одних і збереження інших елементів цих структур. Опущення і збереження елементів мотивується різними чинниками оптимального забезпечення комунікації: мовленнєвою надмірністю й економією зусиль, фокусуванням уваги на певній частині повідомлення і т. д. А ситуація і контекст мови забезпечують компенсацію структур до «повного профілю» [Нікітін 1976, с. 65]. У своїй статті автор наголошує на необхідності розрізняти два аспекти компресії: в планах вираження та змісту. В першому випадку, найбільш очевидному та відомому, на його думку, прийняті формули вираження складного змісту синтаксичних структур не зазнають змін в мові, вони лише тимчасово

скорочуються в мовленні за певними правилами. Під час цього зміст, який переводиться на імпліцитний рівень, відновлюється достатньо однозначно, оскільки його значення містяться в попередньому контексті або жорстко мотивовані мовленнєвою ситуацією. У випадку семантичної компресії відбувається скорочення змісту, що проявляється у тих чи тих перепідпорядкуваннях та семантичних контракціях.

Лінгвісти описують явище компресії як семантичну та структурну перебудову мовних одиниць, трансформацію синтаксичних конструкцій на менш складні, обсяг інформативності яких не має поступатися початковим повним побудовам.

Сучасна лінгвістична практика трактує мовну компресію як чинник розвитку мови. На думку вчених, саме стиснення текстів впливає на еволюцію мовної системи загалом. Мова, в свою чергу, є економною системою, яка прагне до компактності, щільності та стислості, а все, що перевантажує мову, атрофується. Ми переконані, що відкидання зайвого покривається появою нових елементів мови, які більш пристосовані до сучасних особливостей тієї чи тієї мови, наділяють думку чіткістю та лаконічністю та мають вищі виражальні здібності.

У науковій праці О. Панченко виділено такі види мовної компресії:

- 1) пряма — різновид компресії, характерною рисою якої є те, що мову тексту залишають незмінною;
- 2) непряма — різновид компресії, характерною рисою якої є те, що мову тексту замінюють іншою.

Окрім вищезгаданих видів компресії, вчений виділяє такі:

- 1) зовнішня — семантично тотожні символи належать до різних речень тексту;
- 2) внутрішня — семантично тотожні символи сконцентровані у тому самому реченні тексту [Панченко 1995, с. 68].

Два фундаментальних роди компресії дослідив М. Нікітін:

- 1) компресія в плані відображення, де синтаксичні структури не зазнають змін, а лише тимчасово зазнають скорочення, а комунікація дає змогу зрозуміти суть повідомлення без втрати інформації.
- 2) семантико-синтаксична компресія, де відбувається скорочення формули структури запису змісту та синтаксичні структури семантичної метамови [Нікітін 1976, с. 98].

Як особливе явище, що з'явилося внаслідок реалізації природних законів економії мови та стремління людини спростити процес розповсюдження інформації, тексти новин використовують компресію на всіх рівнях: графемному, морфологічному, синтаксичному, лексичному, синтактико-лексичному, семантичному, стилістичному. Сформованість у мові величезного різноманіття засобів компресії дає змогу продукувати лаконічні, ємні, семантично інформаційно насичені тексти зі згорнутою формальною структурою в усіх галузях людської діяльності.

Компресія на графемному рівні представлена умовними скороченнями та позначеннями з різних галузей та сфер людської діяльності, зокрема використанням цифрових позначень чисел замість числівників:

1. *«Цього року до Фахового коледжу бізнесу та харчових технологій ЗНУ на перший курс вступили 126 студентів, із них 11 – внутрішньо переміщені особи».*
2. *«Шістнадцятого вересня 2022 року понад 100 студентів і студенток першого курсу разом із своїми батьками завітали до юридичного факультету ЗНУ».*
3. *«283 бакалаврам факультету СПП вручили дипломи про вищу освіту».*
4. *«Нещодавно до спільноти філологічного факультету Запорізького національного університету приєднався 1 курс» [Новини пресслужби ЗНУ].*
5. *“According to the Ukrainian State Center for International Education, over 76,000 international students from 154 countries study in Ukraine”.*

6. *“Zaporizhia National University celebrate its 90th anniversary in 2020”. “ZNU is in the list of TOP 100 of the consolidated rating of higher educational institutions of Ukraine”.*
7. *“At the Faculty of Economics, the annual conference «Management of socio-economic development of regions and state» brought together online more than 100 scientists from different countries of the World” [ZNU Press Centre News].*

У текстах новин стиснення на морфологічному рівні представлено широко використовуваними іменниками, які мають найбільше інформаційне навантаження і найлегше сприймаються одержувачем. Згідно з дослідженням, проведеним О. Панченко, іменники становлять в середньому 35% усіх мовних одиниць, а в телеграмах та оголошеннях аж 55% [Панченко 1995, с. 68]:

1. *«Волонтери ЗНУ закликають небайдужих громадян консолідуватися задля допомоги тим, хто її потребує».*
2. *«Вихованка ЗНУ Ганна Дмитренко – срібна призерка чемпіонату Європи з шашок-100».*
3. *«Викладачки філологічного факультету – серед спікерок серпневої (не)конференції для освітян і освітянок».*
4. *«Молодь ЗНУ – серед призерів і призерок чемпіонату України з легкої атлетики».*
5. *“The student of Faculty of Foreign Philology – Tatiana Nosanenko is among the winners of the all-Ukrainian competition of student scientific works in Romance languages”.*
6. *“Project “ZNU Sociological Workshop” came out to online space”.*
7. *“Representatives of CEL ZNU took part in cerebration of «World Earth Day”.*
8. *“Team of the Project ERASMUS+ KA2 DESTIN are trained in updating the study programs in journalism”.*

Дієслова та прикметники посідають друге місце за вживанням. Зв'язок між текстами новин та певним функційним стилем є необхідною умовою використання певних дієслівних форм: особові у публіцистичному та художньому стилях, безособові — у науковому. Дієприкметники також відіграють важливу роль у стисненні інформації. Їх значення полягає у розгалуженні структури речення під час заміни більш детальних підрядних частин. Залежно від типу, прислівники в новинному тексті можуть посідати як перше, так і другорядне місце. У текстах новин спостерігаємо першість дієслів та прикметників:

1. *«У ЗНУ **організували** іспит із фахової дисципліни «Біологія» для вступу до аспірантури».*
2. *«У ЗНУ **нагадали** про завершення важливого етапу вступу до магістратури».*
3. *«**Запрошуємо** до співпраці усі організації, що бажають отримати ідентифікатор цифрового об'єкта (Digital Object Identifier – DOI)».*
4. *«**Сучасний** куратор: виклики та можливості».*
5. *«**Волонтерський** центр ЗНУ 12 серпня готує проведення благодійної акції».*

Синтаксичний рівень виконує одну з основних функцій у текстах новин. Цей рівень характеризують використанням коротких синтаксичних структур: простого односкладного речення — номінативного, особового, неозначено-особового, узагальнено-особового, безособового, інфінітивного). Вивчаючи тексти новин на цьому рівні, слід звертати увагу на розмір та основні типи речень, їх поширеність, особливості функції членів речення та інші характеристики. Деякі вчені вважають, що більшість новинних текстів складається із складносурядного безсполучникового речення, що формуються з двох-п'яти частин. Кількість граматичних структур збільшується зі складністю тексту, особливо в коротких англійських текстах. У найщільніших текстах описані різні типи інфінітивних зворотів,

найпоширенішими з яких є називний з інфінітивом. А також різні дієприкметникові звороти, здебільшого означальний та обставинний, які можуть замінити відповідні підрядні речення.

На лексико-семантичному рівні здебільшого використовують більш короткі синоніми. У компресованому тексті слова формального стилю змінюють на неформальний — *inform – tell, assist – help, enquire – ask*.

Пропуск знаків пунктуації став прийомом стиснення під час цитування. Спершу вказують автора повідомлення, а потім наводять стисле висловлення після двокрапки, не використовуючи лапок та не вживаючи дієслів-індикаторів мовлення (сказав, наголосив, розповів тощо). Наприклад:

1. *“EU Ambassador to Ukraine Jan Tombinski: one can look at everything from the positions of chance, or – from the positions of risk”*.
2. *“Ambassador of Sweden to Ukraine: I look at Ukraine with optimism”*.
3. *“Leonid Kuchma: Today I saw future chief designers among the students, and possibly such as Yangel”*.
4. *“Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Belgium Jana Zikmundova: Changes require everyone's efforts”*.

Абревіатура, тобто слово, що виникає внаслідок абревіації — утворення з перших літер або з інших частин слів, що входять до складу назви чи поняття. Абревіація цілком відповідає вимогам створення новинних текстів: економна, дає змогу вмістити змістовне повідомлення в лаконічній формі. Наприклад:

- 1) *«У ЗНУ 11 серпня влаштують благодійний турнір із футзалу: триває збір коштів на авто для ЗСУ» (Запорізький національний університет; Збройні Сили України);*
- 2) *«У ЗНУ повідомили про зміни в процедурі прийому до ЗВО у 2022 році для вступників із тимчасово окупованих територій та особливо*

- небезпечних територій» (Запорізький національний університет; Заклад вищої освіти);*
- 3) *«До 30 серпня абітурієнти мають підтвердити участь у спеціальній сесії НМТ» (Національний мультипредметний тест);*
 - 4) *«У ЗНУ проінформували вступників щодо особливостей реєстрації для проходження МТНК і МКТ під час додаткових сесій» (Запорізький національний університет; Магістерський комплексний тест; Магістерський тест навчальної компетентності);*
 - 5) *В ЕПФК стартувала практика з фізичної культури» (Економіко-правничий фаховий коледж);*
 - 6) *“314 high school students passed EIT in math on the basis of ZNU” (External independent testing; Zaporizhzhia National University);*
 - 7) *“There was an international exam PTE which determines the level of knowledge of English on the basis of Faculty of Foreign Philology” (Pearson Test of English);*
 - 8) *“The registration of applications for the passing the CEE in a foreign language and CPET on the EIT technology begins for graduates of the bachelor’s program” (Common entrance exam; Common professional entrance test; External independent testing).*

Інша лексична особливість, яка пов'язана з компресією тексту, є вживання скорочених слів та аббревіатур, які, в першу чергу, допомагають значно зекономити місце під час друкування тексту і, отже, досягти стиснення тексту. Спираючись на результати розглянутих нами прикладів текстів новин, найчастіше вживаними аббревіатурами та скороченнями в них є «Ltd», «etc.», «F.C.». Що стосується скорочення «etc», то воно є загальноновживаним не тільки для текстів новин, але й для будь-яких текстів, яке зазвичай використовується під час перелічення.

З метою компресії інформації також використовують іншомовні слова або їх компоненти:

- 1) *«Представники ЗНУ вивчали мультилінгвізм в Естонії та розробляли стратегію багатомовної освіти для ЗНУ в проєкті MultiEd»;*
- 2) *«Представництво Європейського Союзу в Україні оголошує набір студентів та випускників закладів вищої освіти на онлайн-модулі EU Study Days in Ukraine (Єврошколи)»;*
- 3) *«Генеральний директор та співзасновник Wizz Air Джозеф Вараді виділив понад 1 млн фунтів на стипендійне навчання за дистанційними програмами Лондонського університету»;*
- 4) *«Студрада ФІФ – не просто команда одностудентів, а справжня Family Inside Faculty!»*

Скорочення обсягу тексту здійснюється методами мовної компресії. Текст до і після компресії несе однакову інформацію про об'єкт, який описується, але зменшуючи кількість мовних компонентів (букв, морфем, слів, речень), компресія суттєво впливає на сигніфікативну сторону тексту, перебудовуючи його граматичну та семантичну структури.

Для сучасних текстів новин характерне комплексне застосування різноманітних способів економії, які базуються на використанні графічних, словотвірних, лексичних та синтаксичних засобів. До того ж, типовим для новин є поєднання у межах одного тексту різноманітних способів мовної компресії.

Компресія в текстах новин здійснюється на всіх рівнях, а отже проявляється у таких процесах як пропускання графем, лексичних одиниць, формування аббревіатур, складноскорочених слів, використання певних частин мови, окремих граматичних форм, більш згорнутих конструкцій, простих речень замість складних, пропускання службових та допоміжних слів, а також у випущенні менш суттєвої частини інформації без збитку для розуміння тексту.

Виходячи з вищесказаного, можна стверджувати, що мовна економія та протилежна їй надмірність перебувають у постійній взаємодії і є причиною й базою для діяльності перекладача.

1.4 Проблеми перекладу текстів новин

Переклад завжди відігравав центральну роль у здійсненні міжкультурної комунікації. Однак, через безпрецедентний рівень зв'язку світової спільноти та необхідність інтеракцій між носіями різних мов в інтернет-просторі виникає потреба або в удосконаленні технологій машинного перекладу, або універсального мовного коду. Англійська мова посідає міцні позиції на міжнародній арені та активно виступає посередником в різноманітних жанрах письмової та усної комунікації. Очевидне функціонування англійської мови як лідируючої в інтернет-комунікації.

Новинний текст — це особливе явище, специфічна роль якого зорієнтована на привертання уваги читача. Також, такий текст має коротко та лаконічно викласти інформацію, виокремити найбільш важливі факти та донести основну ідею до читача. У цьому підрозділі ми розглянемо проблеми перекладу текстів новин на прикладі деяких з них на сайті Запорізького національного університету. Особлива побудова заголовків розділів та підрозділів на інтернет-сторінці, а також методи викладу інформації мають привернути увагу читача до тієї чи тієї статті, одночасно застосувавши методи компресії. Тож перекладач має подолати певні труднощі.

Специфіка перекладу веб-сайтів полягає, по-перше, у тому, що текст у цьому випадку не просто носій інформації: найчастіше це основний критерій, яким послуговується потенційний студент під час вибору того або того вищого навчального закладу. Велике значення для сприйняття тексту на екрані має розміщення одиниць тексту. У психології читання вважається, що початок та кінець друкованого матеріалу сприймається та запам'ятовується

краще. Однак дослідження показали, що закінчення тексту запам'ятовується гірше, ніж інший матеріал. У зв'язку з цим найбільш важлива та візуально виділена інформація представлена саме у верхній частині сторінки. Це тим більш важливо для електронної сторінки, оскільки користувачі часто не прокручують її до кінця та читають лише її верхню частину. В цій частині здебільшого розміщують меню сайту, як-от на сторінці Запорізького національного університету.

По-друге, робота з текстом інтернет-сторінки нерідко вимагає певних знань у сфері верстки і веб-дизайну. Тому перекладачі, що спеціалізуються у цій сфері, повинні мати навички комп'ютерної верстки й базові знання програмних і мережних засобів, що забезпечують роботу веб-сайту, а також розуміти особливості сприйняття інтернет-сайтів. Наприклад, відомо, що інформацію з екрана сприймають гірше, ніж з аркуша паперу, тому текст веб-сайту повинен бути написаний просто, доступно й однозначно. До стилю викладу тексту веб-сайту висувають більш високі вимоги, ніж до багатьох інших текстів, оскільки він націлений на специфічну аудиторію. У процесі перекладу необхідно враховувати аспекти, які впливають на помітність сайту в пошукових системах. Переклад у цьому випадку буде нерозривно пов'язаний з пошуковою оптимізацією сайту.

Крім безпосереднього перекладу тексту сайту, треба також перекласти всі елементи графіки й оформлення: кнопки, меню, флеш-заставки, а також елементи коду сайту, заголовки, позначки-теги *keywords* і *description* та ін. Переклад сайту – специфічна діяльність, яку найчастіше виділяють в особливий вид послуги, що вже одержав новий термін: локалізація сайту. Крім того, в науковій англійській мові існує визначена категорія слів, яка також представляє значні труднощі під час перекладу, – це слова, схожі в обох мовах за написанням, але такі, що відрізняються за значенням (так звані «хибні друзі перекладача»).

Під час перекладу сайту потрібно знати й враховувати особливості стилістики вихідних і одержуваних текстів, а також такі параметри, як доступність, простота й лаконічність викладу інформації. Отже, переклад, або локалізація сайту охоплює:

- переклад сторінок сайту й адаптацію інформації з урахуванням специфіки ринку й національного менталітету;
- переклад програмних модулів сайту;
- адаптацію графічного інтерфейсу й коду сайту – меню, кнопок, елементів коду;
- оптимізацію сайту під національні пошукові системи;
- збірку, тестування й налагодження локалізованого сайту;
- реєстрацію в іноземних пошукових системах і довідниках.

Отже, розглянемо декілька особливостей перекладу на прикладі сайту ЗНУ.

1. В процесі перекладу меню сайту виокремлюємо тенденцію використання трансформації смислового розвитку для більш чіткого розуміння іноземними користувачами інформації, наданої для ознайомлення. Для більш яскравого уявлення проілюструємо це твердження прикладами:

- *Аспірантура і докторантура — Postgraduate Education;*
- *Конференції, організовані ЗНУ — Conferences;*
- *Профорієнтаційні проекти «Абітурієнт» —Counselling on study program selection: projects for prospective students “University Applicant”;*
- *Вибір дисциплін студентами — Elective Courses.*

2. Однією із тенденційних рис інтернет-сторінки є передача кнопок «Пошук», «Офіційний сайт», «Домашня сторінка» — “*Search*”, “*Home page*” та “*Official site*” відповідно, які є загальноприйнятими в інтернет-просторі та знайомі всім англомовним користувачам.

Під час аналізу веб-сайту ЗНУ ми дійшли таких висновків:

1. Під час перекладу варто використовувати прості граматичні конструкції, оскільки це значно спрощує розуміння тексту.

2. В плані оформлення англомовні та українські версії веб-сайту майже повністю дублюють один одного. Однак варіант англійською мовою відрізняється змістовним наповненням. Це пояснюється тим, що контент цієї версії розрахований на англомовних студентів та абітурієнтів.

3. Для перекладу елементів, що створюють структуру сайту (пункти меню, заголовки, підзаголовки, кнопки, гіперпосилання тощо), використовують такі прийоми: пряма підстановка, підбір контекстуальних відповідностей, підбір еквіваленту. Вдаватись до складних морфологічних та синтаксичних структур немає необхідності. По-перше, у зв'язку з тим, що елементи, що створюють структуру сайту, складаються зі слів, словосполучень або простих речень, що наявні в усіх мовах. По-друге, під час перекладу сайту перед перекладачем стоїть завдання зробити текст перекладу максимально «близьким» до оригіналу як в змістовному, так і в візуальному плані (щоб зберегти оформлення сторінки).

На наш погляд, використання перекладачем коротких речень, відсутність жаргонізмів, ідіом, великої кількості термінології та нерелевантної інформації у процесі створення тексту для глобальної (англійської) версії може бути продуктом успішного функціонування інтернет-сторінки.

Отже, проаналізувавши сайт ЗНУ, ми дійшли висновків, що глобалізація передбачає:

- зменшення обсягу тексту, що досягається шляхом вилучення нерелевантної інформації;
- використання простих синтаксичних конструкцій;
- виключення складних для сприйняття лексичних одиниць.

Ми також можемо стверджувати, що адаптація тексту інтернет-сторінки для потенційних адресатів, що володіють англійською як рідною, другою або іноземною мовою, має базуватись на правилах вилучення, генералізації та конструювання, що сприяють лінгвокультурній генералізації тексту оригіналу та збереженню її базових комунікативних функцій.

Локалізація сайту, на наш погляд, це завдання, яке вимагає від перекладача творчого підходу. В складному процесі локалізації сайту беруть участь перекладачі, дизайнери, програмісти. Протягом усіх етапів локалізації необхідно враховувати особливості сприйняття контенту та графіки, що вимагається іноземною аудиторією, стратегії маркетингу компанії та інші важливі параметри. Локалізація сайтів не обмежується перекладом окремих текстових складових. Локалізація сайтів є формою міжкультурної комунікації, успіх якої можливий за умови врахування соціокультурних компонентів мови користувачів.

Висновки до першого розділу

Тексти новин в сучасній лінгвістиці досі залишаються предметом багатьох лінгвістичних досліджень.

Скорочення обсягу тексту здійснюється методами мовної компресії. Текст до і після компресії несе однакову інформацію про об'єкт, який описується, але зменшуючи кількість мовних компонентів (букв, морфем, слів, речень), компресія суттєво впливає на сигніфікативну сторону тексту, перебудовуючи його граматичну та семантичну структури.

Під час створення новинного тексту використовують найрізноманітніші засоби мовної компресії, які можуть поєднуватись в межах одного тексту – графічні, словотвірні, лексичні, а також синтаксичні.

Компресію спостерігаємо у таких процесах як пропускання графем, лексичних одиниць, формування абревіатур, складноскорочених слів, використання певних частин мови, окремих граматичних форм, більш згорнутих конструкцій, простих речень замість складних, пропускання службових та допоміжних слів, а також у випущенні менш суттєвої частини інформації без збитку для розуміння тексту.

Переклад сайту — це специфічний вид перекладу, під час роботи з яким перекладач має справу не лише з текстом, а й з такими важливими елементами веб-сайту, як головне та другорядні меню, заголовки сторінок, кнопки, флеш-заставки, рубрики, мультимедійні об'єкти, посилання, мета-теги.

Говорячи про переклад веб-сайтів, важливо сконцентрувати увагу на поняттях локалізації та глобалізації. Локалізація веб-сторінок — це переклад сторінки на іноземну мову та її адаптація для певного мовного середовища. Необхідно, щоб сайт був зрозумілий, доступний та близький до цільової аудиторії.

Поширення новинних текстів у сучасній лінгвістиці зумовлене такими чинниками: попит у суспільстві, перенасичення інформацією, прагнення до економії часу та ресурсів. Виокремлено деякі характеристики таких текстів: змістова самодостатність, цілісність, підвищене інформаційне насичення, структурно-формальне згорнення, візуальну атрактивність, легке запам'ятовування.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТЕКСТІВ НОВИН НА САЙТІ ЗНУ

2.1 Специфіка побудови текстів новин

Серед лінгвістичних проблем нашого часу велику увагу вчених привернули принципи економії мовних засобів, реалізовані за допомогою стиснення інформації — компресії. Компресія як явище комунікації полягає у зменшенні структури мовних одиниць без втрати семантичного змісту повідомлення. Текст новин є більш інформативним, ніж розгорнутий текст, що досягають за допомогою різних методів написання. На думку вчених, це явище може бути виражене на всіх мовних рівнях. Тексти новин є систематичними і не мають явних характерних особливостей у стилі. Такий текст краще сприймається та запам'ятовується, а отже сприяє виконанню основної функції веб-сторінок, а саме інформування і впливу. Мова давно є предметом досліджень лінгвістів, соціологів, філософів, журналістів, медіа-професіоналів та психологів. Однак багато питань, пов'язаних зі створенням текстів новин, залишаються невирішеними.

Механізм створення текстів новин, ймовірно, найбільш яскраво і розмаїто виявляється на синтаксичному рівні. Досліджуючи такі тексти на цьому рівні, слід звернути увагу на розмір речень, ступінь їх поширеності, особливості функціонування членів речення та деякі інші характеристики.

Новинний текст на синтаксичному рівні містить вилучення вторинних елементів (слів, словосполучень та частин речень), які свідомо чи несвідомо здаються творцеві тексту (мовній особистості) - вторинними, з точки зору семантики, структури та спілкування на тривіальних умовах. До видів синтаксичного рівня в сучасній лінгвістиці належать: еліipsis, граматична неповнота, безсполучниковість, спрощення, членування тощо. Еліipsis як

синтаксичний засіб створення текстів новин полягає у відсутності логічно необхідних членів речення. Через словесну ситуацію (оскільки неповнота пропущеного речення відносна, її легко відновити), пропущений член (або кілька членів) легко відновлюється:

- 1) *«ЗНУ – серед учасників проєкту “THE GLOBAL LEGAG SKILLS”».*
- 2) *«ЗНУ – серед учасників VI Харківського міжнародного юридичного форуму».*
- 3) *«Вихованка ЗНУ Ганна Дмитренко – срібна призерка чемпіонату Європи з шашок-100».*
- 4) *«Викладачі факультету журналістики – серед членів відбіркової комісії відомого професійного конкурсу».*
- 5) *«На ФІФ серед викладачів – носії іноземних мов».*

Отже, еліптична структура є найпоширенішим способом написання для усного та письмового тексту. Сучасна лінгвістика обговорює питання, пов'язані з синтаксичними, граматичними та семантичними особливостями структури еліпса та його класифікацією. Існує тенденція до відмежування еліпсів від суміжних явищ: простих речень, неповних речень. Поліпшуючи економну продуктивність мови, еліптичні речення використовують для досягнення стилістичних прийомів, таких як збільшення динаміки висловлювання, перебільшення подій та активізація уваги споживачів інформації.

Граматично найближче до еліпсу – контамінація, що є видозміною синтаксичного зв'язку та граматичної функції, за якої можуть зберегтися перший і останній компоненти структури, не втрачаючи значення. Контамінацію інтерпретують як синтаксичну конструкцію, утворену поєднанням двох різних структур, що іноді може навіть розглядатися як відхилення від мовних норм. Цей інструмент спрощує поверхневу структуру повідомлення. Здебільшого, крайнім елементом перед тире є іменник:

- 1) *«Учена ЗНУ – серед провідних доповідачів міжнародної освітянської конференції».*

- 2) *«Представники кафедри соціальних комунікацій та інформаційної діяльності – серед учасників обговорення проблем інформаційно-бібліотечної галузі».*
- 3) *«Освітній процес – у фокусі досліджень й обговорень».*
- 4) *«Доцент ЗНУ Дмитро Сердюк – п'ятиразовий чемпіон Європи з гандболу».*
- 5) *«Навчальна, пленерна, практика – невід'ємний складник підготовки майбутніх дизайнерів на факультеті соціальної педагогіки та психології ЗНУ».*

Парцеляцію речення як один із методів створення текстів новин виявляють в таких фактах: кожна частина речення – невеликі парцеляти (члени речення, підрядні речення) – відокремлюють або з'єднують головне речення, подібне до простої або подвійної структури в граматичній та синтаксичній конструкції, і головне, вони не можуть існувати самостійно без головного речення. Роль парцелятів можуть виконувати відокремлені члени речення, однорідні члени речення та частини складних речень. Крапка або інший символ у кінці речення виступає як символ несправності у текстах новин. Коли є несподівані паузи для підкреслення деталей та збільшення контрасту, це може призвести до особливої інтонації у реченні. Через паузу та відсутність інших компонентів інформація буде стискатися:

- 1) *«Про початок нового навчального року. Офіційно».*
- 2) *«Україна у Другій світовій війні. Цифри та факти».*
- 3) *«Освітня програма «Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання». Невигадані історії».*
- 4) *«Молода наука» на філологічному факультет. Побачення крізь війну».*

Структура парцелятів поділяється на підвиди, що характеризуються своїм положенням щодо основної частини речення: препозиція (перед основним реченням) і постпозиція (за основною частиною). Функційно та комунікативно, це найважливіша частина речення. Парцеляція виражає основний зміст повідомлення, повністю задовольняючи критерії стиснення

тексту. Незакінчені речення - це структура текстів новин всіх типів та існуючих форм. У лінгвістиці такі речення вважають семантично неповними, адже вони незрозумілі поза мовною ситуацією чи контекстом.

До засобів мовної компресії також уналежнюють дієслівні односкладні речення:

1) означено-особові: *Долучаймося до «Радіодиктанту національної єдності!»; Готуємося до Дня історичного факультету!; Презентуємо освітню програму Маркетинг.*

2) узагальнено-особові: *Мрієш бути журналістом, рекламистом, піарником, видавцем?!*

3) безособові: *У ЗНУ встановлено режим дистанційного навчання.*

4) інфінітивні: *Оприлюднити наказ про організацію та формат освітнього процесу.*

5) неозначено-особові: *У ЗНУ з 8 по 25 січня встановлюється дистанційний режим.*

Безсполучниковий зв'язок конденсує мовлення, надає йому компактності та динамічності. Завдяки відсутності мовного сполучникового зв'язку та наявності таких засобів: інтонації, пауз, ритму, темпу, наголосу, висоти тону, сили звучання – безсполучникові структури більш виразні, експресивніші, емоційніші, ритмічніші, яскравіші. До таких конструкцій також належать речення з прямою і непрямою мовою. Більшої компресії інтернет-текстів досягають за допомогою безсполучникового поєднання однорідних членів або їхнього мінімального використання:

1) *«Наукові здобутки кафедри металургійних технологій, екології та техногенної безпеки ЗНУ представлені на міжнародному рівні»;*

2) *«Щороку в ЗНУ відбувається більше 200 наукових, просвітницьких, мистецьких, спортивних та інших заходів»;*

3) *«Посол Португалії: «ЗНУ – сучасний, ефективний, європейський університет»;*

4) *«Четверта влада: вплив, виклики, відповідальність...»;*

5) *“Zaporizhzhia Foreign Students Told about Peace, Spring and Love Poetically”.*

За літературними нормами, крапку не ставлять у кінці заголовків та номінативних текстів (назвах рубрик, власних назвах тощо). У сучасному новинному тексті нерідко опускають крапки в кінці речень, що було зафіксовано під час перегляду тем новин, у таблицях на сайті, у назвах розділів:

- 1) *«ЗНУ запрошує майбутніх абітурієнтів на курси підготовки до вступної кампанії»;*
- 2) *«Факультет іноземної філології»;*
- 3) *«Освітні центри ЗНУ: курси, тренінги, семінари»;*
- 4) *“New courses with English medium of instruction”;*
- 5) *“General information about education in Ukraine”.*

Гіпертекстуальність – один з унікальних методів написання текстів в інтернеті. Використання гіперпосилань – це ефективний спосіб зменшити обсяг тексту, оскільки він дає змогу пропускати будь-яку інформацію, яку ви знайдете в інтернеті, якщо це необхідно. Через гіперпосилання формується так званий гіпертекст. На думку О. Селіванової, гіпертекст є «системою представлення текстової і мультимедійної інформації у вигляді мережі пов'язаних між собою текстових файлів чи файлів інших типів, що застосовує нелінійний, асоціативно-фрагментарний і сітковий принципи репрезентації інформації» [Селіванова 2012, с. 212].

Ключова роль належить посиланням, опублікованих на інтернет-платформі. Кожен веб-сайт пропонує власні правила створення тексту для своїх користувачів, і ці правила залежать від цілей середовища спілкування та інструментів, якими він володіє. Хоча існують деякі відмінності в складанні текстів новин на різних інтернет-платформах, вони, як правило, мають одне і те ж призначення: зацікавити користувача та заохотити його до переходу на сайт для ознайомлення з повним текстом. Гіперпосилання в

таких випадках вводиться розміщенням адресного рядка або такими фразами, як *Детальніше, Розгорнути, Читати далі* тощо.

Інформаційні технології сприяють ширшому втіленню мультимодальності в текстах новин порівняно з друкованими. Сучасний мас-медійний читач прагне швидше сприйняти інформацію і не любить довгих текстів.

Задача збереження достатнього об'єму загальної інформації для реалізації комунікативних цілей учасників, незважаючи на лінгвокультурні та індивідуальні відмінності адресатів, може бути вирішена за допомогою вилучення, генералізації, конструювання, що дають змогу вивести глобальне значення епізоду із значень його речень. Вилучення передбачає відкидання позицій, що є нерелевантними для глобального значення тексту; генералізація передбачає узагальнення ряду речень, конструювання означає вміст таких смислових елементів, які виражені в семантичних структурах тексту.

Телескопія – спосіб словотвору, під час якого нове слово виникає із злиття повної основи одного вихідного слова з усіченою основою другого чи із злиття двох усічених основ вихідних слів. Телескопічні слова є лексичними одиницями, в утворенні яких беруть участь як механізми стягнення основ, так і механізми скорочення. Як наслідок, в межах однієї лексеми відбувається конденсація семантики компонентів, які входять до її складу. Як один із проявів закону економії мовних зусиль телескопія є продуктивним різновидом компресійного словотвору, який разом із словоскладанням, аббревіацією, стягненням словосполучень і речень відіграє важливу роль у формуванні однослівних позначень понять, які в мові можуть мати не однослівне вираження.

Використання телескопізмів допомагає уникати одноманітності та завдяки великим виразним можливостям одиниць надає повідомленню додаткової емоційності, сприяє оперативності викладу інформації та її увиразненню. Прикладами телескопічних скорочень на сайті ЗНУ можуть

бути такі слова: *біотехнології* – біологія та технології, *біоніка* – біологія та електроніка, *орґкомітет* – організаційний комітет, *спецвипуск* – спеціальний випуск, *фізтех* – фізико-технічний, *мехмат* – маханіко-математичний, *профспілка* – професійна спілка, *студмістечко* – студентське містечко та інші.

Отже, компресія тексту є однією з основних специфічних характеристик текстів новин. Синтаксична структура сучасної української мови має багаті можливості для ущільнення інформаційного багатства тексту та зменшення кількості мовних одиниць.

2.2 Тексти новин на сайті ЗНУ в аспекті перекладу на англійську мову

Для досягнення адекватного і еквівалентного перекладу втрати неминучі. Однак існує ряд перетворень, що дають змогу зберегти адекватність перекладу на рівні цілого тексту. Такі перетворення називаються трансформаціями. Термін «перекладацька трансформація» широко використовується багатьма перекладознавцями. Між ними немає абсолютної згоди щодо трактування цього поняття.

Переклад з однієї мови на іншу неможливий без граматичних трансформацій. Граматичні трансформації — це в першу чергу перебудова речення (зміна його структури) і всілякі заміни — як синтаксичного, так і морфологічного порядку. Граматичні трансформації обумовлюються різними причинами — як суто граматичного, так і лексичного характеру, хоча основну роль відіграють граматичні фактори, тобто відмінності в організації мов.

Більш докладний розгляд української та англійської мов говорить про існування значних відмінностей між граматичною будовою зазначених мов, що призводить до необхідності застосування граматичних трансформацій,

тобто підбору і заміни мовних одиниць на відповідну за змістом одиницю. Причина виникнення таких розбіжностей криється в будові мови. Англійська мова являє собою аналітичний тип мови. Так, переклад тієї чи тієї одиниці залежить від її положення в реченні. В українській мові такі правила не завжди приймаються в розрахунок. Крім великої кількості часових форм, переклад тексту з англійської мови залежить і від інших граматичних явищ, які не властиві для української мови і являють собою складність для вивчення і розуміння. До таких явищ уналежнюємо артикль, герундій, присвійний і непрямий відмінки, а також жорсткість правил побудови словосполучень і речень в англійській мові.

Короткий аналіз класифікацій перекладацьких трансформацій показав наявність декількох підходів до вивчення цього питання. Об'єднавши визначені теоретичні дані, можна виділити одну загальну типологію:

Перестановка як вид перекладацької трансформації — це зміна розташування (порядку проходження) мовних елементів в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Перестановки викликані цілою низкою причин. Основною причиною є відмінність в ладі речення в англійській і українській мовах. Англійське речення, як правило, починається з підмета або групи слів підмета, за яким встають присудок або група присудка, головне (центр повідомлення (рема)) займає перше місце. Другорядна інформація (тема), як обставини місця та обставини часу розташовані в кінці. Порядок слів українського речення зовсім інший: на першому місці часто стоять другорядні члени речення (обставини часу і місця), за ними розташовані присудок і в кінці, підмет. Л. С. Бархударов під перестановкою розуміє «зміна розташування (порядку проходження) мовних елементів в тексті перекладу в порівнянні з текстом оригіналу. Елементами, що можуть піддаватися перестановці, є зазвичай слова, словосполучення, частини складного речення (*clauses*) і самостійні речення в ладі тексту» [Бархударов 2012, с.72].

- “*Active career guidance work in social networks is carried out by the Faculty of History*”.

«Історичний факультет проводить активну профорієнтаційну роботу в соцмережах».

У цьому прикладі, як і доволі часто, прийом перестановки використовується під час перекладу означень. Означення діляться на препозитивні і постпозитивні. Тут препозитивне означення стоїть перед означеним словом. Такі означення можуть бути виражені прикметниками, числівниками, займенниками і іменниками без прийменника. Як правило, у перекладачів не виникає труднощів при перекладі таких конструкцій, так як в українській мові можна знайти відповідні конструкції. Однак, для англійської мови, навпаки, характерне використання препозитивних означень, виражених іменником. В цьому реченні головним словом є «*факультет*», а «*історичний*» є означенням.

- “*The Faculty of Philology **launched** a new career guidance project "Give high-five to a future freshman"*”.

«На філологічному факультеті започаткували новий профорієнтаційний проєкт «Дай п'ять, майбутній першокурснику».

Також в новинних текстах та заголовках зустрічаються постпозитивні означення, виражені дієприкметником минулого часу (Past Participle). Під час перекладу таких конструкцій також може використовуватися граматична трансформація.

Досить часто під час перекладу новинних заголовків з англійської мови українською відбувається зміна порядку слів у реченні. Найчастіше такий вид трансформацій пов'язаний з різницею в комунікативному розподілі речень позначених мов.

- “*ZNU informed about the peculiarities of the admission campaign for applicants from particularly dangerous territories and from temporarily occupied territories*”.

«Абітурієнтів з особливо небезпечних територій і з тимчасово окупованих територій проінформували про особливості вступної кампанії у ЗНУ».

У цьому випадку також застосовується перестановка: остання іменна група тексту оригіналу стає першою під час перекладу.

Найбільш поширеним видом перекладацьких трансформацій є заміна. Заміни — «це різновид граматичних трансформацій, що полягають у використанні в перекладі формально нееквівалентних засобів мови, що передають ті ж значення, що і відповідні їм засоби мови оригіналу» [Бархударов 2012, с. 64]. Л. С. Бархударов виділяє заміни граматичних одиниць, наприклад, форми слова, частини мови і так далі, лексичні, а також лексико граматичні заміни. В останньому випадку зміни піддаються цілі конструкції.

У рамках заміни форми слова можна виділити заміну категорії числа, категорії граматичного роду і категорії часу.

- *“The volunteer center of ZNU **will start** working at a new address in a few days”.*

*«Волонтерський центр ЗНУ днями **розпочинає** роботу за новою адресою».*

Слово “start” в англійській мові вживається в майбутньому часі, в той час як в українській його використали в теперішньому часі.

Заміна частин мови, як окремий вид трансформації, зустрічається досить часто. У рамках цього прийому можна говорити про перетворення займенників в іменники і навпаки, заміни прикметника іменником або прислівником, перетворенні дієслів. Заміни такого роду можуть бути обумовлені, наприклад, відсутністю схожої частини мови з таким самим значенням в мові перекладу, або різними вживанням слів і різними нормами сполучуваності мови оригіналу і мови перекладу.

- *“ZNU organized an introductory tour of the campus for first-year students”.*

«У ЗНУ для першокурсників організували ознайомчу екскурсію студмістечком».

У цьому прикладі можна говорити про перетворення прикметника на іменник. Тут використання цього виду трансформації обумовлено різними нормами сполучуваності в мові оригіналу і мові перекладу.

– *“Equipping training laboratories, updating educational programs and developing strategy for multilingual education: the Erasmus+ KA2 MultiEd project starts new school year”.*

«Оснащення навчальних лабораторій, оновлення освітніх програм та розробка стратегії багатомовної освіти: проект Erasmus+ KA2 MultiEd розпочинає новий навчальний рік».

Другий приклад використання заміни частин мови обумовлено відсутністю подібної частини мови з таким же значенням в мові перекладу.

Синтаксична заміна — це «передача частки запропонованого перетворювального тексту іншою синтаксичною конструкцією, відмінною від конструкції підручного тексту» [Бархударов 2012, с. 90]. Л. С. Бархударов виділяє кілька видів синтаксичних трансформацій. Розглянемо ці види на конкретних прикладах:

1) заміна простого речення складним і навпаки:

“Nominal scholarships will receive 9 students of ZNU, who have success in school, research and other fields of activity”.

«Іменні стипендії отримають 9 студентів ЗНУ».

“Speaking club» continues its activities for future lawyers of ZNU”.

«На базі юридичного факультету ЗНУ продовжує свою діяльність “Speaking club” - організація, створена за підтримки Запорізького обласного осередку Ліги студентів Асоціації правників України та Міжнародного центру освіти».

Так, бачимо, що заміна простого речення складним характеризується розгортанням інформації, або навіть додаванням окремих фактів, прикладів

тощо. В свою чергу, заміна складного речення простим, навпаки, проявляється згортанням деталей та спрощення стилю викладу.

2) заміна сполучникового типу зв'язку безсполучниковим і навпаки. Способи вираження сполучникового зв'язку в англійській і українській мовах однаковий: може використовуватися як сполучниковий спосіб, так і безсполучниковий. Під час перекладу заголовки можуть трансформуватися в речення з синдетичними або асиндетичними зв'язками:

- *“The international biological conference was continued by the sessions of the sections. Round table meetin”.*

«Міжнародну біологічну конференцію продовжили засідання секцій та зустріч за круглим столом».

У цьому прикладі безсполучниковий тип зв'язку, втілений розділенням речення, замінюється на сполучниковий тип додаванням слова «та».

- *“The activities of ZNU are the most transparent, fair and honest among higher education institutions in the region”.*

«Діяльність ЗНУ – і найпрозоріша, і найсправедливіша, і найчесніша серед вищих навчальних закладів регіону».

Останній приклад такого типу трансформації також міняється з вихідного безсполучникового на сполучниковий за допомогою сполучника «і».

Під час використання заміни членів речення слова або групи слів виконують інші синтаксичні функції, відмінні від функцій, які виконуються в оригінальному заголовку. Так, відбувається зміна конструкції речення.

- *“The “English speaking club” meeting is held at the Faculty of Social Pedagogy and Psychology”.*

«На факультеті соціальної педагогіки та психології проводять засідання «English speaking club».

У цьому прикладі “*English speaking club*” є підметом в заголовку-оригіналі, але в перекладі ставиться в кінці речення і виконує роль додатку, виносячи наперед слово «засідання», яке, в свою чергу, стає підметом і за допомогою свого емоційного забарвлення додає заголовку посиленої експресивності.

- “*A scientific and practical seminar for biology teachers was held at the CEL*”.

«*В ЕПК провели науково-практичний семінар для викладачів біології*».

У цьому прикладі принцип використання такої граматичної трансформації схожий з минулим. В оригіналі головним членом речення, підметом, є “seminar”, а в перекладі підметом стає аббревіатура «ЕПК» (Економіко-правничий коледж), яке також є додатковою трансформацією – лексичним додаванням.

Дослівний переклад, або синтаксичне уподібнення, полягає в перетворенні синтаксичної структури оригіналу в аналогічну структуру мови перекладу. Це так звана «нульова» трансформація, що застосовується в тих випадках, коли в мові оригіналу і мові перекладу існують однакові синтаксичні структури. Використання цієї трансформації може привести до повного збігу кількості мовних одиниць та порядку їх розташування, як в оригіналі, так і в перекладі. Однак під час перекладу тексту з англійської мови українською відбувається зміна структурних компонентів: вилучення артиклів, дієслів-зв’язок та інших службових елементів. В українській мові змінюються морфологічні форми лексичних одиниць.

У процесі перекладу вилучаються артиклі, дієслова-зв’язки, а також відбуваються зміни морфологічних форм, проте в перекладеному заголовку все одно зберігається структура, набір членів речення та їх послідовність. Разом з тим, такі вищезгадані явища є типовими для організації новинного тексту.

- “*Forum of Management*” brought together graduates and students of ZNU”.

«*“Forum of Management” об’єднав разом випускників та студентів ЗНУ»*».

Цей новинний заголовок являє собою просте речення, мета якого полягає в передачі інформації читачеві. Під час перекладу і структура синтаксичної одиниці, і її мета зберігаються. Перекладений новинний заголовок українською мовою має практично ідентичну структуру.

Членування і об’єднання речень. Це протилежний вид трансформації, а саме, об’єднання речень, полягає в членуванні одного речення (як правило, складного) на кілька простих або об’єднанні кількох речень в одне. Цей вид трансформації зустрічається досить рідко під час перекладу новинних заголовків, так як він являє собою коротке і стисле повідомлення, яке в більшості випадків не потребує поділу речень або їх об’єднання.

- *“Closer to the graduation, any Bachelor’s student of the Faculty of Journalism of ZNU surely asks himself or herself: what is next, where should I study, and whether it is worth it, after all? All these issues, directly or indirectly, relate to a Master’s degree”*.

«Ближче до випуску будь-який студент-бакалавр факультету журналістики ЗНУ неодмінно запитує себе питання, що стосуються і магістрів: а що далі, де вчитися і чи варто все-таки».

Такий заголовок складається з двох речень, одне з яких є головним, інше залежним. Таке членування речення використано, на наш погляд, для створення специфічного враження. По-перше, автор новинного заголовка задає питання одночасно інформуючи читача про головну тему статті; по-друге, членування допомагає трохи відкрити інтригу. Так, змінивши структуру заголовка і застосувавши граматичну трансформацію — об’єднання, він може був перекладений українською мовою саме так.

Аналіз різних видів граматичних перекладацьких трансформацій на матеріалі новинних заголовків на сайті Запорізького національного університету успішно продемонстрував, що їх використання є необхідним засобом досягнення адекватності перекладу і викликано специфічними

рисами мови оригіналу і мови перекладу на морфологічному і синтаксичному рівнях. Різні види граматичних перекладацьких трансформацій об'єднує їх спрямованість на максимально точну передачу семантики, прагматики, стилістики оригінального тексту. Оскільки при міжмовному перетворенні семантичні втрати є неминучими, перекладач зобов'язаний звести їх до мінімуму за допомогою максимально ефективного використання перекладацьких трансформацій, тобто певних прийомів перекладу, спрямованих на досягнення еквівалентності тексту.

Під час розробки глобалізованого гіпертексту слід звернути увагу на ряд когнітивних, жанрових і контекстуальних особливостей, що впливають на процес перекладу. Відбір інформації для перекладу необхідно здійснювати згідно з таким принципом: оптимальна ступінь повноти тексту та семантика, яка є достатньою для однозначного розуміння когнітивних моделей, на основі яких будується правильна інтерпретація тексту. Як психологи, так і лінгвісти однакові в тому, що новинний текст сприймається краще: коротким реченням віддається перевага під час вибору синтаксичного засобу задля привертання уваги до важливої інформації. Аргументи на користь спрощеної моделі глобалізованого тексту на синтаксичному та лексичному рівнях наявні і в роботах, що стосуються процесу перекладу в рамках динамічної міжкультурної та мультимедійної комунікації.

Прикладами використання вилучення під час локалізації сайту ЗНУ є:

- *«Слідкуйте за подіями вишу також на соцмережесвих сторінках пресслужби ЗНУ».*
“Social media”;
- *«На факультеті іноземної філології ЗНУ відбулося урочисте відкриття навчальної мультилабораторії».*
“Laboratory for Multilingual Education is ready to see the students”;
- *«Старша викладачка Вікторія Погонєць, у свою чергу, ділиться такими враженнями від візиту...».*

- “Viktoriia Pohonets shares the following impressions from the visit...”;*
- *«Третій воркшоп, який провела доцентка Н. Надточій».*
- “The third training conducted the Associate professor of the Chair of English Philology Natalia Nadtochii, PhD”;*
- *«Крім того, на семінарі відбувся міні-практикум зі створення контенту: інфографіки, постерів, інтерактивних презентацій у графічному редакторі Canva».*
- “There was a mini-practicum in creating content”;*
- *«Учасники семінару обговорили особливості використання інфомедійних матеріалів на онлайн заняттях за допомогою Mentimeter, проаналізували основні типи медійного контенту і проілюстрували його на Padlet, отримали навички створення інтерактивних постерів на платформі Jamboard».*
- “The participants of the seminar discussed the use of MIL materials in e-classroom (Mentimeter), analysed the main types of infomedia content (Padlet), and learnt to create interactive posters (Jamboard)”.*

Оскільки прагнення перекладача максимально зберегти обсяг та зміст тексту може призвести до надлишку інформації, що є непотрібною потенціальному іноземному користувачу, використання таких правил сприяє редукції нерелевантних відомостей для збереження комунікативної цінності оригіналу.

Англійський варіант сайту Запорізького національного університету дещо відрізняється від українського та орієнтований здебільшого на іноземну аудиторію. Попри це, новини на платформі мають багато вдалих перекладів. Спершу розглянемо шапку-заголовок. Вона представлена назвою навчального закладу, поряд з нею знаходиться герб – символ університету.

- *Запорізький національний університет — Zaporizhzhia National University.*

У цьому випадку переклад шапки-заголовку не викликає труднощів та є повністю задовільним, оскільки як в українській, так і в англійській мовах вона повністю виконує свої функції, а саме привертає увагу та презентує сайт.

На головній сторінці викладено останні новини та актуальні оголошення:

– *News / Events — Новини | Події | Анонси.*

Інша важлива частина сайту — це розділи та їх назви. Головне правило під час перекладу цієї частини — лаконізм. Тому ми дійшли висновку, що описовий метод перекладу тут не може бути використаний. Як правило, розділи сайту, на яких опублікована загальна інформація (відомості про університет, його історія), написані нейтральною мовою, без використання або з невеликим вкрапленням спеціальної лексики. Головним правилом перекладу цієї частини сайту є змістовність та лаконізм. Назва кожного розділу має бути чітко та коротко сформульована. Перед перекладачем постає непросте завдання — пояснити, про що буде йтись у тому чи тому розділі якомога коротше. Наведемо такі приклади:

- *Університет – University;*
- *Вступнику – Submission;*
- *Навчання – Studying;*
- *Наука – Science;*
- *Міжнародна діяльність – International relations;*
- *Спелтyncmrt cfvjdhzledfyuz – Student self-governance.*

Потрібно відзначити, що під час перекладу сайту недостатньо лише перекладати текст, представлений в мові оригіналу. Необхідно аналізувати подану інформацію та адаптувати сайт під іноземних користувачів.

Початкова сторінка сайту також містить корисні розділи з посиланнями, які, як ми виявили, ідентично перекладені англійською мовою:

- *Публічна інформація – Official Information;*
- *Корисна інформація – Useful Information;*
- *Цікава інформація – Interesting Information;*
- *Швидкі посилання – Quick links.*

На нашу думку, підрозділи цих пунктів варто було дещо відредагувати, адже для англійської версії сайту, що орієнтована на іноземного користувача, деяка інформація, представлена тут, є не актуальною і створює візуальний шум, наприклад:

- *Admission and education for the residents of the Crimea and Donbas regions.*

Також необхідно звернути увагу на розділ новин. Тут опубліковано новини про досягнення, успіхи, нововведення університету, а також термінові новини (на кшталт впровадження дистанційного навчання у зв'язку з погіршенням епідеміологічної ситуації в Україні). У цьому розділі сайту можна спостерігати скоріше його адаптацію, оскільки новини в українському та англійському варіантах значно відрізняються. В англійській версії сторінки представлені новини, які більше пристосовані до іноземних користувачів, а також успіхи університету в міжнародних відносинах, участь в семінарах та міжнародних програмах, зокрема:

1. Дані про навчання:

- 1) *“The Faculty of Journalism organized a general meeting of lecturers and students”;*
- 2) *“The Faculty of Journalism established the Employers' Supervisory Board”;*
- 3) *“Equipping training laboratories, updating educational programs and developing strategy for multilingual education: the Erasmus+ KA2 MultiEd project starts new school year”.*

2. Повідомлення про досягнення студентів:

- 1) *“Weightlifters of ZNU won three more gold in the youth championship of Ukraine”;*
- 2) *“Student of ZNU Oleksandr Nadтока received the second gold of the Cup of Ukraine”;*
- 3) *“Student of the Faculty of Journalism took second place in the National Debate Tournament”;*
- 4) *“Student activists organized an English-language debate club”;*
- 5) *“The student of Faculty of Foreign Philology – Tatiana Nosanenko is among the winners of the all-Ukrainian competition of student scientific works in Romance languages”.*

3. Новини про життя ЗНУ:

- 1) *“About 300 people attended free trial training on the EIT in foreign languages for admission to the magistracy in ZNU”;*
- 2) *“MultiEd Online Seminar for Teachers”;*
- 3) *“MultiEd team discussed current issues at the working meeting”;*
- 4) *“Project “ZNU Sociological Workshop” came out to online space”.*

4. Інформація про міжнародну діяльність:

- 1) *“International scientific and practical conference “Zaporizhzhia Legal Readings” was held in ZNU”;*
- 2) *“American Renee Hickman told students about the “Global Journalist” project and her research project in ZNU”;*
- 3) *“ZNU representatives studied multilingualism in Estonia within the MultiEd project and developed a multilingual education strategy for ZNU”;*
- 4) *“European experts approved updated ZNU study programs in Journalism”.*

Також на сайті ЗНУ можна спостерігати звичні слова для інтернет-простору. Наприклад:

- *Пошук – search;*
- *Детальніше – read more;*
- *Прикріпити – attach;*

- *Коментарі – comments;*
- *Відправити – submit.*

На сайті Запорізького національного університету у розділі «Університет» (“University”) представлена атрибутика університету, а саме гімн (University Anthem), з яким можна ознайомитись як мовою оригіналу, так і мовою перекладу. Також у цьому розділі можна переглянути Фотогалерею (Photo Gallery), Відеопрезентації (Video Presentation), перейти на сторінку Музею університету (Museum of the University), і навіть відвідати Віртуальну екскурсію по ЗНУ (Quest).

Перейшовши за посиланням «Університет» – “University”, ми можемо побачити такі підрозділи:

- *Про університет – About Zaporizhzhia National University;*
- *Структура університету – University Structure;*
- *Ректорат – Rector’s Office;*
- *Інженерний навчально-науковий інститут Запорізького національного університету ім. Ю. М. Потебні – Engineering Institute of Zaporizhzhia National University;*
- *Факультети – Faculties;*
- *Відокремлені структурні підрозділи – Branches;*
- *Коледжі – Colleges;*
- *Вчена рада – Academic Council;*
- *Наглядова рада – Supervisory Board;*
- *Підрозділи – Professional Services and Departments;*
- *Телефонний довідник – Phone Directory.*

Ми можемо бачити, що під час перекладу деяких підрозділів було використано одну з основних перекладацьких трансформацій, а саме вилучення. Таке перекладацьке рішення є цілком обґрунтованим та доцільним, оскільки основною цільовою аудиторією англійського веб-сайту є

іноземні студенти та абітурієнти, для яких інформація, що надана в українському варіанті, не є доцільною. Також слід звернути увагу на назву розділу, під час перекладу якої було використано прості лексичні одиниці, адже більшість іноземних студентів не володіють англійською мовою досконало, тож лексика, яку використовує перекладач, має бути доступною та простою у сприйнятті.

На сайті університету надана інформація про кожен факультет, яка відображена і в англійській версії сайту. Тут користувачі можуть ознайомитись з основними напрямками діяльності того чи того факультету, дізнатись адресу, контактну інформацію, керівний склад та імена викладачів. У підрозділі «Факультет іноземної філології» можна знайти додаткову інформацію, а саме:

- *Стратегія розвитку;*
- *Деканат – Dean's office;*
- *Кафедри – Departments;*
- *Вибіркові дисципліни;*
- *Освітні програми;*
- *Силабуси;*
- *Освітній процес;*
- *Практична підготовка;*
- *Академічний рейтинг;*
- *Наукова діяльність;*
- *Стипендія;*
- *Міжнародна діяльність – International activity;*
- *Студентське життя – Students' life.*

Як бачимо, більшість розділів в англійській версії сайту відсутня. Натомість додана інформація, що є релевантною для іноземних користувачів.

Проаналізуємо один із підрозділів, а саме – Студентське життя (Students' life).

1. Українська версія:

«Студрада ФІФ – не просто команда однодумців, а справжня Family Inside Faculty! Ми – підтримка та опора для студентства всього факультету, а також ті люди, завдяки яким студентське життя стає дійсно цікавим та незабутнім. Нижче – наші соцмережі, проєкти та життя студради. Долучайся!

Наші соціальні мережі:

- Телеграм канал;
- Чат факультету;
- Інстаграм;
- Тік-Ток;
- Маланіна Ксенія, голова студради.

Наші основні проєкти:

- *Speaking Club*;
- *ФІФ ОФФ ГЕЙМС*;
- *Freshman Challenge»*.

2. Англійська версія:

“Students' life.

For the creative abilities of students in the Faculty operate :

- *Club of the witty and creative*;
- *French-language theater, repeatedly became the laureate of French-language theater at the Embassy of France in Ukraine*;
- *Literary club, which organized literary matinees for poetry lovers”*.

Під час перекладу було використано такий прийом, як узагальнення. Перекладач виокремив інформацію, релевантну здебільшого для іноземних

користувачів, вилучивши те, що на його думку, є зайвим інформаційним навантаженням. На нашу думку, такий підхід саме у цьому підрозділі не є вірним. Іноземні користувачі також активно користуються соціальними мережами, представленими в українській версії сайту. Проаналізувавши вищезгадані соцмережі ми дійшли висновку, що жодна з них не є адаптованою для англомовних студентів. Вважаємо, що доцільним рішенням було б публікувати новини в різних застосунках двома мовами, або створити окремі сторінки з виключно англомовним контентом.

Під час перекладу інформації щодо факультету було використано основний прийом генералізації — конструювання. Для того, щоб текст був легким для сприйняття, перекладач використав прості граматичні конструкції та загальноживану лексику. Це можна побачити на таких прикладах:

- *«Географія міжнародних зв'язків факультету іноземної філології суттєво розширилася і наразі сьогодні охоплює такі країни як Франція, Польща, Словенія, Естонія, Німеччина, Великобританія, Іспанія, Китайська Народна Республіка».*

“The geography of international relations of the Faculty of Foreign Philology has expanded significantly and nowadays it includes countries such as France, Poland, Slovenia, Estonia, Germany, Great Britain, Spain, and the People's Republic of China”.

Розділ “University structure” в глобалізованій версії сайту наявний у хедері (блок у верхній частині сторінки), в той час як в українській версії ми можемо спостерігати його у списку підрозділів до одного з головних пунктів. Така трансформація обумовлена тим, що інформація стосовно структури університету є цінною для іноземних абітурієнтів, які не знайомі із принципом побудови вищої освіти в Україні.

Розділ “University structure” представлений зручною таблицею, що докладно відображає всі структурні підрозділи нашого університету. Але в

англійській версії сайту ми побачили таку ж таблицю, не перекладену англійською мовою. Вважаємо, що доцільно було б створити англomовну версію таблиці, адже це набагато спростило б ознайомлення іноземних студентів з нашим університетом.

Варто звернути увагу на підрозділ “Museum of the University” – «Музей Запорізького національного університету». Вкотре наголошуємо, що контент цього розділу представлений лише українською мовою. Вважаємо, що такі інформаційно насичені веб-сторінки мають бути адаптовані також для англomовних користувачів, адже це – гордість та імідж нашого університету, який необхідно демонструвати та заохочувати всіх студентів до різностороннього розвитку.

Проаналізуємо розділ сайту, під назвою «Навчання» (“Studying”). Ця сторінка містить інформацію, корисну для освітнього процесу та корисну посилання. Розглянемо деякі з них:

Нормативні документи Запорізького національного університету, що регламентують освітній процес

- *Освітні програми – Study Programs;*
- *CE3H Moodle – Moodle;*
- *Вибір дисциплін студентами – Elective Courses;*
- *Стипендії – Scholarships;*
- *Центр інтенсивного вивчення іноземних мов – Foreign Languages Intensive Study Centre;*
- *Центр німецької мови, партнер Гете-інституту – German Language Centre, Goethe Institut partner;*
- *Освітні центри ЗНУ: курси, тренінги, семінари – Learning Centres: Courses, Trainings, Seminars;*
- *Школа Конфуція – Confucius Institute;*
- *Оплата за навчання – Paying Tuition Fees;*
- *Розклад занять – Timetable.*

Ми з'ясували, що деякі підрозділи були вилучені, як-от *Центр освітніх послуг для іноземних громадян*. Вважаємо, що цей пункт варто відредагувати, адже він може містити важливу інформацію для іноземних користувачів сайту. Також відстежено закономірність, що більшість підрозділів «пусті» та потребують доопрацювання.

Відкривши сторінку “Science” – «Наука», бачимо такі підрозділи:

- *Аспірантура і докторантура – Postgraduate Education;*
- *Наукова бібліотека ЗНУ – Scientific Library;*
- *Науково-дослідна частина ЗНУ – Science and Research Department;*
- *Наукове товариство студентів, аспірантів і докторантів – Undergraduate and Postgraduate Student Scientific Association;*
- *Рада молодих вчених – Council of youthful scientists;*
- *Разові спеціалізовані вчені ради (PhD) – One-Time Specialized Scientific Councils;*
- *Спеціалізовані вчені ради – Specialized Scientific Councils;*
- *Наукові фахові видання ЗНУ – Scientific Professional Publications of ZNU;*
- *Система наукових та академічних показників СИНАП – System of Scientific and Academic Metrics SYSAM;*
- *Публікаційна стратегія науковця і установи – Publication Strategy for University and Individual Researchers;*
- *Наукові школи – Research Centres and Programmes;*
- *Конференції, організовані ЗНУ – Conferences;*
- *Нормативна база наукової діяльності – Legal framework for Research.*

Проаналізувавши цей розділ ми дійшли висновку, що перекладач здійснив адекватний переклад. Всі підрозділи перекладено з урахуванням всіх граматичних та лексичних особливостей як мори оригіналу, так і мови перекладу. Але, варто зауважити, що інформаційна насиченість англomовної

версії веб-сторінки на дуже низькому рівні. Більшість підрозділів – пусті, або перенаправляють на українську версію сторінки. Вважаємо це недопрацюванням, адже цей розділ є дуже корисним для студентів: тут і бібліотека, і конференції, і деталі про аспірантуру. Така інформація була б релевантною і для іноземних користувачів.

Отже, сайт Запорізького національного університету є платформою для ознайомлення з його історією та сьогоденням, актуальними новинами та корисними оголошеннями, важливою інформацією щодо навчального процесу. Така веб-сторінка, за нашою думкою, буде корисною як для студентів, так і для вступників. Але, детально проаналізувавши всі розділи та підрозділи на сайті, ми дійшли висновку, що англomовна версія сайту є дуже недопрацьованою і потребує редагування.

Висновки до другого розділу

Принциповою характеристикою різних текстів новин є те, що люди хочуть заощадити мовні засоби, час та інформаційний простір, а їх творці можуть подавати інформацію раціонально та прагматично.

Для компресії новинного тексту використовують різні синтаксичні засоби: еліпсис, контамінація, односкладні речення, неповні речення, парцеляція, безсполучниковість.

Більш компактна модель висловлення думок відповідає сучасній тенденції суспільства до економії часу та енергії для передачі та отримання інформації.

Об'єднанню інформації в одну, за кількісним значенням коротшу, ніж розгорнута, структуру сприяють однорідні члени речення, вставні та вставлені конструкції, відокремлені члени речення. 3-посеред синтаксичних

компактних структур виокремлено безсполучниковий зв'язок між членами речення та частинами складних речень.

Для створення текстів новин вживають такі засоби мовної компресії: графічні, морфологічні, синтаксичні, лексичні, семантичні, стилістичні. Застосування словотвірних прийомів є дуже результативним під час створення семантично багатих структур. У текстах новин було зафіксовано узагальнення, вилучення, універбацію, абрєвіацію, усічення, телескопізми, які конденсують обсяг тексту.

Як ми з'ясували, український варіант сайту є більш інформаційно насиченим та містить матеріали, що стосуються здебільшого україномовних студентів.

Англійський варіант вважаємо задовільним, оскільки тут опубліковано не лише адаптовані, а й додаткові інформація та новини, які цікаві та актуальні для іноземних користувачів сайту. Однак версія сторінки англійською мовою потребує доопрацювання, адже деякі важливі підрозділи були вилучені, а важлива інформація недопрацьована.

Під час перекладу, здебільшого, було використано принцип вилучення та конструювання, що робить текст лаконічним та необтяжливим для читачів. Під час перекладу назв розділів на сайті Запорізького національного університету перекладач здебільшого вдається до послівного перекладу та використовує лексику, яка є зрозумілою та інформативною для англомовного користувача.

ВИСНОВКИ

Інтернет простір перенасичено великою кількістю інформації, яка завдає незручності читачам, засмічуючи матеріал нагромадженням непотрібних слів. Саме тому актуальним питанням для сучасних лінгвістів є новинний текст, що дає змогу чітко та лаконічно викладати ту чи ту інформацію, тим самим привертаючи увагу читача до необхідних даних. Провівши порівняльний аналіз української та іноземної версії інтернет-сторінки ЗНУ ми дійшли висновку, що створені тексти новин є задовільними, але все одно потребують доопрацювання та редагування. Простежено закономірність, що під час англійського перекладу розділів було вилучено багато інформації, яка могла бути корисною чи цікавою для англійської аудиторії.

Сучасні лінгвісти трактують новинний текст як повідомлення, побудоване шляхом скорочення повного тексту, або спочатку створене як коротке для подальшого розгортання у більший текст. У ході аналізу цього явища ми переконалися у достовірності цього визначення.

З'ясовано, що новинний текст – це лінгвістичне повідомлення, зорієнтоване на певного адресата і ситуацію, організація мовних засобів якого позначена компресією. Доцільність відмежування компресованих текстів в окремий різновид пояснюється не тільки систематичним використанням таких лінгвістичних одиниць, велику кількість яких можна зустріти у різних стилях та формах мовлення, в обслуговуванні різних мовленнєвих ситуацій, а й наявністю у них ряду інтегруючих та диференційних ознак. Хоча ці ознаки дуже чітко виявляються на практиці та підпорядковані природі явища компресії (вивченням якої займаються багато лінгвістів), досі ще не існує чіткого та однозначного опису новинного тексту чи повного дослідження його особливостей.

Також ми визначили основні рівні побудови текстів новин, а саме графемний, граматичний та лексико-семантичний. Всі вони виконують окремі функції під час створення новинних текстів.

Було проаналізовано особливості побудови текстів новин на сайті Запорізького національного університету. Англійська та українська версія сайту значно відрізняються, адже розрахована для різної аудиторії. Для англійськомовних студентів новини викладено простою мовою, без обтяжень речень складними конструкціями, а також корисні для них матеріали.

Під час дослідження специфіки новинних текстів виявлено такі їхні провідні характеристики, як урізана (згорнена) інформаційна та мозаїчна змістовно-композиційна структури, які зосереджують увагу реципієнта на головній інформації без деталей. Як продемонстрували результати дослідження, порушення мовних норм – поширений засіб скорочення структури, серед анормативів у досліджуваних текстах зафіксовано словотвірні, пунктуаційні, стилістичні. Вони забезпечують короткий обсяг тексту та впливають на його естетичне оформлення.

Насичена мультимодальність, гіпертекстуальність (у разі якої посилання слугують розширенню інформаційної структури тексту), розчленування дискурсу та інтерактивність є основними дистинктивними ознаками новинних текстів на веб-сторінці ЗНУ.

Структурною особливістю новинного тексту є зменшення інформаційного посилання та мозаїчного складу повідомлення, що призводить до зменшення обсягу тексту. Порівняно невеликий обсяг, у свою чергу, наближається до людської природи і забезпечує важливу функцію для побудови текстів новин. Порушення мовних норм (пунктуаційних, словотвірних, стилістичних тощо), створених на творчій основі для розширення семантики мовних символів та одиниць, слід розглядати як ефективний спосіб згорнення структури тексту.

Тенденція до економії мовних засобів впливає на функціонування та розвиток усіх рівнів англійської мови. Для морфологічного рівня характерне

використання особливих морфем для створення усічених розмовних форм слів та висловлювань. Синтаксичному рівню властива еліптичність не лише на рівні речення, але й на рівні цілого тексту. Тож компресію можна розглядати як характерне для англійської мови явище.

Компресію вважають важливою рушійною силою розвитку мови, що усуває її надлишковість. Мовні трансформації в такому випадку мають тенденцію до збереження смислів, згорнення формальної структури та забезпечення ефективності спілкування. Компресія є одним з основних формотворчих та функційних чинників новинного тексту. На рівні структури науковці розрізняють ті скорочення зі зменшенням інформації, яку містить текст, та зі збереженням. Збереження інформації за умови скорочення структури забезпечує семантична компресія, коли трансформування форми ущільнює смисли.

Процес перекладу новинних текстів – особливе явище в сучасній лінгвістиці. Перекладач під час роботи з такими текстами використовує узагальнення, дослівний переклад, трансформацію смислового розвитку і тд.

Висновкуємо, що під час перекладу новинних текстів на сайті Запорізького національного університету такі методи було використано, але, враховуючи неповноцінність та недовершеність англійської версії сторінки, вважаємо необхідним його подальше редагування та доопрацювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амзін О. Новинна інтернет-журналістика.
URL: <http://alexalex.ru/nij/NIJ-2-20131006.pdf> (дата звернення : 22.08.2022).
2. Артамонова І. М. Медіатекст сучасних ЗМІ // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія філологія. Харків, 2007. № 766. Вип. 51. С. 120-124.
3. Бархударов Л. Структура простого речення в сучасній англійській мові. Москва : ЛКІ, 2012. 200 с.
4. Беззубова О. О. СМС-повідомлення як тип електронної комунікації *StudiaLinguistica*: збірник наукових праць. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. Вип. 6. Частина 2. С. 253–258.
5. Білецька О. О. Переклад інформаційно-новинних текстів у контексті міжкультурної комунікації.
URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/3/151.pdf> (дата звернення : 10.09.2022).
6. Васіна О. В. Конвергенція жанрів новини і реаліті-шоу в нових медіа. *Вісник Львівського університету*, 2016. Вип. 41. С. 182-189. (Серія «Журналістика»)
7. Васіна О. В. Трансформація явища інтертекстуальності в Інтернетновинах. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна №874*, 2009. Вип. 1. С. 14-19. (Серія «Соціальні комунікації»)

8. Гол Дж. Онлайнова журналістика, переклад з англ. К. Булкін. Київ : «К.І.С.», 2005. 344 с.
9. Грицай І. С. Мовні особливості сучасних засобів масової інформації // Розвиток гуманітарних наук. Проблеми і перспективи. С. 38-40.
URL: http://www.kamts1.kpi.ua/sites/default/files/files/01_%20Hrytsai_mom_mom_osoblyvosti.pdf (дата звернення : 10.09.2022).
10. Громова Н. Лінгво-стилістичні особливості газетних текстів англomовної преси як засоби впливу на читацьку аудиторію. Іноземні мови. Львів : *Вісник Львівського університету*. Вип. 23, 2016. С. 26-31.
11. Дзинкович О. В. Семантична компресія та способи її реалізації у текстах анонсів ток-шоу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. Вип. 53. С. 86–88.
12. Добросклонська Т. Г. Питання вивчення медіа текстів. Москва : МАКС-Прес, 2000. 288 с.
13. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів : ПАІС, 2008. 276 с.
14. Здробилко Ю. О. Телевізійні новини як жанр ЗМІ.
URL: <http://nauka.zinet.info/19/zdrobylko.php> (дата звернення : 17.10.2022).
15. Іванов В. Ф. Комп'ютерні мас-медіа на межі століть. *Актуальні питання масової комунікації*. Київ, 2002. Вип. 3, ч. 1. С. 41-43.
16. Калашник Н. Г., Гетьман Н. О. Компресія тексту. Алгоритм реферату і анотації. Основи перекладацького реферування. Теорія та практика перекладу: навч. посібник. Запоріжжя, 2004. 222 с.
17. Конюхова Л. Особливості структури новин інтернет-видань. Інформація, комунікація, суспільство : матеріали 3-ої Міжнар. наук. конф. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2014. С. 130-131.

18. Крейг Р. Інтернет-журналістика. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 323 с.
19. Кузьміна Н. О. Сучасний медіатекст. URL: http://medialing.spbu.ru/upload/files/file_1394719605_1975.pdf (дата звернення: 17.10.2022).
20. Мікоян А. С. Проблеми перекладу текстів ЗМІ : навчальний посібник. Москва : Вид-во МДУ, 2008. 401 с.
21. Нікітін М. В. Про компресію мови на комбінаторно-семантичному рівні. *Теорія та практика лінгвістичного опису розмовної мови*. Горький, 1976. Вип. 7. Ч. 2. С. 65-70.
22. Панченко О. І. Мовна компресія в письмовій комунікації: Навчальний посібник. Дніпропетровськ, 1995. 68 с.
23. Пердейчук Т. І. Семантико-стилістичний аналіз заголовків англomовних статей про Україну. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія: Філологічна, 2014. Вип. 44. С. 226–229. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2014_44_69 (дата звернення : 22.08.2022).
24. Погорілий Ю. А. Інформаційне агентство: стиль оперативних повідомлень. URL: <http://www.evartist.narod.ru/text19/018.htm> (дата звернення : 03.11.2022).
25. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навчальний посібник. Львів : ПАІС, 2010. 244 с.
26. Ротон Н. Структурно-функціональні особливості текстів засобів масової комунікації. Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах. № 36. Київ : 2017. С. 56-61.
27. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2012. 844 с.
28. Сизонов Д. Ю. Медіатекст та медіадискурс у сучасному медійному просторі. *Studia Linguistica*, 2013. Вип. 7. С. 389-392.

29. Сичик К. Б. Політичний дискурс демократії в умовах соціокультурних трансформацій інформаційного суспільства. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка. 2016. 207 с.
30. Соколова І. В. Повтор як засіб забезпечення максимальної інформативності текстів-анонсів. *Вісник СумДУ. Серія «Філологічні науки»*, 2000. № 19. С. 50–61.
31. Солошенко А. Д. Комунікативно-прагматичні аспекти рекламного слогану в межах моделі рекламного впливу (на матеріалах американської побутової реклами). Львів, 1990. 43 с.
32. Тертичний О. О. Жанри періодичного друку. URL: <http://evartist.narod.r/text2/01.htm> (дата звернення : 14.11.2022).
33. Тонкіх І. Ю. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 130 с.
34. Федорова Ю. Г. Типи англомовних газетних заголовків. *Вісник Маріупольського державного гуманітарного університету : збірник наукових праць*. Маріуполь, 2010. № 3. С. 133–138.
35. Черемхівка Г. Тропи і фігури у медіатекстах початку ХХІ ст., дис. канд. філол. наук. Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Дніпропетровськ, 2015. 213 с.
36. Шевченко В. Е. Заголовки як спосіб впливу на суспільну свідомість // Поліетнічне середовище: культура, політика, освіта. *Наукові записки Луганського педагогічного університету*. Серія «Філологічні науки», т. 2. Вип. V. Луганськ, 2004. С. 388–396.
37. Шостак М. І. Новинна журналістика. Новини преси: підручник та практикум для бакалаврату та магістратури. 2-ге вид. Москва, 2016. 237 с.
38. Belch George E. *Advertising and promotion: an integrated marketing communications perspective*. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1996.tb01460.x> (accessed : 21.10.2022).
39. Bell A. *Approaches to Media Discourse*. London, Blackwell, 1996, p.3.

40. Bell A. *The Language of the News Media*. Cornwall, 1991. 296 p.
41. Crystal D. *Language and The Internet*. New York, Cambridge, *University Press*. URL: <https://doi.org/10.1017/CBO9781139164771> (accessed : 22.10.2022).
42. Duff&Shindler N. *Language and Style in the Press*. London, Collins ELT, 1986. 177 p.
43. Edwards Ch. Mundy. *Retail Advertising and Sales Promotion*. New York, 1981. 230 p.
44. Goddard A. *The Language of Advertising. Written texts*. London, Routledge, 2002. 131 p.
45. Herring, Susan. *Computer-Mediated Communication. Linguistic, social, and cross-cultural perspectives*. Amsterdam, John Benjamins, 1996. 326 p.
46. Liberman, Mark. A method for bilingual text search over the web. In *Machine Translation Summit VII*. Singapore, January, 1999. 6 p.
47. Morris M. The Internet as Mass Medium. *Journal of Communication*. 1996. P. 39–50.
48. Munday, Jeremy. Advertising: Some Challenges to Translation Theory. *The Translator 10*, 2004. P. 199-219.
49. Nord, Christiane. *Translating as a Purposeful Activity. Functionalist Approaches Explained*. Manchester, St. Jerome, 1997. 154 p.
50. O'Hagan M. Translation-Mediated Communication in a Digital World. Facing the Challenges of Globalization and Localization. URL: <https://doi.org/10.21832/9781853595820> (accessed: 03.11.2022).
51. Vengadasamy R., Jaludin A., Hamat A. Characteristics of Written Text in E-Commerce Websites. *Journal of e-Language Learning & Teaching 12*, 2004. P. 15-32.
52. Yunker J. *Beyond Borders. Web Globalization Strategies*. The United States of America, New Riders Publishing, 2003. 551 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

53. Запорізький національний університет. URL: <https://www.znu.edu.ua/>
(дата звернення : 03.09.2022).
54. Новини пресслужби ЗНУ. URL: https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view&start=0&site_id=27&lang=ukr (дата звернення :
03.09.2022).
55. Zaporizhzhya National University. URL: <https://www.znu.edu.ua/frontpage/3594.eng.html> (accessed : 07.09.2022).
56. ZNU Press Centre News. URL: https://www.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view&site_id=27&lang=eng&start=0& (accessed : 07.09.2022).

SUMMARY

The Internet space is saturated with a large amount of information that causes inconvenience to readers, clogging the material with an accumulation of unnecessary words. That is why a news text, which makes it possible to clearly and succinctly present this or that information, thereby drawing the reader's attention to the necessary data, is an urgent issue for modern linguists.

One of the fundamental means of constructing news texts is the phenomenon of compression. The most representative in terms of researching the linguistic component of a news text is the analysis of grammatical and lexical transformations, because they most fully implement the entire range of tools for building such texts. The means of constructing news texts also include generalization, permutation, changing the order of words, and literal translation. We also identified the main levels of construction of news texts, namely graphemic, grammatical and lexical-semantic. All of them perform separate functions when creating news texts.

The peculiarities of the construction of news texts on the website of the Zaporizhia National University were analyzed. The English and Ukrainian versions of the site are significantly different. For English-speaking students, the news is presented in simple language, without burdening sentences with complex constructions, as well as useful materials for them.

After conducting a comparative analysis of the Ukrainian and English versions of the website of ZNU, we came to the conclusion that the created news texts are satisfactory, but still require refinement and editing.

The results of the research will be useful in lectures and practical classes on the theory of translation; to assess the adequacy of translation and stylistic studies.

Key-words: *news text, translation, compression, transformations, website, internet page*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Рекотова Валерія Сергіївна
студентка 2 курсу магістратури, форми навчання заочна
факультету іноземної філології, спеціальність 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійна програма Переклад (англійський), адреса
електронної пошти vrekotova@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему
«Новини на сайті Запорізького національного університету в аспекті
перекладу на англійську мову»

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що
визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є
ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям
академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою
Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї
системи.

Дата 30.11.2022

Підпис

ПІБ (студент)

Рекотова В. С.